

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Markéta Hřivnová

Prostředky právní ochrany před zásahy obecní policie

Bakalářská práce

Olomouc 2021

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Prostředky právní ochrany před zásahy obecní policie vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje.

V Olomouci dne 22. 4. 2021

.....

Markéta Hřivnová

Poděkování

Tímto bych velmi ráda poděkovala vedoucí mé bakalářské práce JUDr. Soně Pospíšilové, Ph.D., za množství cenných, inspirativních rad a odbornou pomoc při zpracování mé práce.

Obsah

Úvod.....	6
1 Obecní policie a její právní postavení	8
1.1 Vývoj právní úpravy po roce 1989	8
1.2 Postavení a působnost obecní policie	8
1.2.1 Věcná působnost obecní policie.....	9
1.2.2 Místní působnost obecní policie	10
1.2.3 Spolupráce s Policií České republiky	10
1.2.4 Vztah obecní policie a Ministerstva vnitra	11
2 Právní postavení strážníka	13
2.1 Pravomoc strážníka.....	14
2.1.1 Povinnosti strážníka	14
2.1.2 Oprávnění strážníka.....	16
2.2 Zásah strážníka do právního postavení osob.....	17
2.2.1 Nezákonný zásah.....	19
3 Prostředky právní ochrany před neoprávněnými zásahy obecní policie	20
3.1 Stížnost.....	20
3.1.1 Stížnost dle OZř	20
3.1.2 Stížnost dle SpŘ.....	21
3.2 Trestní oznámení	22
3.3 Žaloba.....	23
3.3.1 Civilní žaloba.....	23
3.3.2 Zásahová žaloba.....	25
3.4 Ústavní stížnost.....	28
3.5 Podnět k Veřejnému ochránci práv.....	30
3.6 Stížnost k Evropskému soudu pro lidská práva.....	32
Závěr	35

Seznam použitých zdrojů.....	37
Shrnutí.....	42
Summary	43
Klíčová slova	44
Key words.....	45

Úvod

Pro svou bakalářskou práci jsem si zvolila téma Prostředky právní ochrany před zásahy obecní policie. V práci jsem svou pozornost soustředila právě na obecní policii, jelikož se dle mého názoru jedná o instituci, která se nachází ve velmi blízkém vztahu k občanům dané obce a neměla by tak být opomíjena. Taktéž jsem se konkrétně zaměřila na strážníky, jakožto zaměstnance obce, kteří jsou zařazeni do obecní policie, a na jejich oprávnění a povinnosti. Dle mého názoru někdy dochází, jak ze strany občanů, tak ze strany samotných strážníků, k nejasnostem při realizaci úkolů obecní policie v praxi. Z důvodu nerespektování určitých právní úpravou stanovených mezí, dochází poměrně často k nezákonným zásahům ze strany obecní policie. Proti takovýmto neoprávněným zásahům je však v České republice umožněno se bránit, a to s využitím prostředků právní ochrany. Z důvodu jejich velké roztržitosti v mnoha právních předpisech se jeví jako nepřehledné a jejich komplexní úprava je v právním řádu České republiky postrádána.

Cílem mé bakalářské práce je nalézt a představit ucelený přehled prostředků právní ochrany, prostřednictvím nichž je možné se bránit před nezákonnými zásahy obecní policie. Ve své bakalářské práci se zaměřím na oprávnění a povinnosti strážníků, které jim stanoví zákon. Taktéž se ve své práci budu věnovat analýze jednotlivých prostředků právní ochrany a úvaze nad možnostmi jejich praktického využití. V rámci výše uvedeného si položím tři výzkumné otázky. V rámci první výzkumné otázky budu zjišťovat, zda poslední novela k zákonu č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, výrazně přispěla k upevnění postavení strážníků. Druhou výzkumnou otázkou je, jaké strážníkem provedené jednání naplňuje podstatu nezákonného zásahu. Třetí výzkumnou otázkou je, zdali je odpovědnost z nezákonných zásahů přičítána strážníkovi obecní policie.

Ve své bakalářské práci budu užívat převážně metodu popisnou v souvislosti s objasněním obecných pojmů. Za pomoci metody historické objasním vývoj obecní policie a její právní úpravy. Rovněž uplatním i metodu analýzy v souladu se zkoumanou judikaturou a komentářovou literaturou a metodu syntézy v rámci propojování získaných poznatků o prostředcích právní ochrany do jednoho celku. K naplnění cíle své bakalářské práce budu užívat převážně odbornou literaturu, komentářovou literaturu, monografie, právní předpisy a soudní judikaturu.

Má bakalářská práce je rozvržena do tří kapitol, dále vnitřně členěných do podkapitol vztahujících se k danému tématu.

První kapitola pojednává o generálním vymezení obecní policie s náhledem do její historie, rovněž s přihlédnutím k vývoji její právní úpravy po roce 1989. V kapitole je pozornost také věnována vymezení působnosti obecní policie.

Následující kapitola se už podrobněji věnuje strážníkovi zařazenému k obecní policii a jeho postavení v rámci instituce. Pozornost je zde zaměřena také na jeho oprávnění a povinnosti, a to v souladu s poslední přijatou novelou zákona o obecní policii. V kapitole je rovněž zkoumán pojem zásah a zákonnost těchto zásahů.

Třetí kapitola se zaměřuje na prostředky právní ochrany, kterými je možné se proti zásahům ze strany obecní policie bránit. Tyto prostředky budou zkoumány ve světle soudní judikatury, komentářové literatury a správněprávní praxe.

Tato bakalářská práce je zpracována ke dni 22. 4. 2021.

1 Obecní policie a její právní postavení

Obecní policie je instituce, jež má postavení veřejného bezpečnostního sboru.¹ „Domníváme se, že obecní policii lze zahrnout – s ohledem na její funkci – mezi ozbrojené bezpečnostní sbory, byť zák. o služ. poměru se na příslušníky tohoto sboru nevztahuje.“²

Fungování obecní policie na našem území nemělo v novodobé historii nepřetržitou tradici. Působnost obecní policie byla roku 1945 ukončena. Její činnost byla však, důsledkem změn politického zřízení po roce 1989 a vlivem zesilující ideji samosprávných obcí, po roce 1992 obnovena.³

1.1 Vývoj právní úpravy po roce 1989

Změna společenských poměrů po roce 1989 měla významný vliv na tvorbu nové právní úpravy. Dne 4. září 1990 byla Českou národní radou přijata historická úprava zákona č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení),⁴ jejíž prostřednictvím byla obcím a městům poskytnuta možnost, aby si spravovala místní záležitosti veřejného pořádku sama. Zákonem bylo rovněž zastupitelstvům obcí a měst uloženo oprávnění, tedy možnost, nikoliv povinnost, na jehož základě si mohla zřídit obecní policii. Další přijatou a taktéž navazující právní úpravou byl zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOP“), jež byl 6. prosince 1991 přijat Českou národní radou a zakotvil institut obecní policie. Zřízení obecní policie odlehčilo Policii České republiky (dále jen „Policie ČR“), která do té doby plnila úkoly vedoucí k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku a od vzniku nové právní úpravy se tak mohla plně soustředit na úkoly pro ni specifitější.⁵

Zákon o obecní policii, jež nabyl účinnosti dne 1. ledna 1992, byl po roce 1991 celkem jednadvacetkrát novelizován, přičemž poslední schválená novela, zákon č. 261/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, nabyla účinnosti 1. ledna 2021.

1.2 Postavení a působnost obecní policie

Obecní policie se nachází v postavení orgánu obce. Zakotvení obecní policie jako orgánu obce však přinesla až novela zákona.⁶ Do té doby byla obecní policie v zákoně č. 128/2000 Sb.,

---

¹ SLÁDEČEK, Vladimír a kol. *Správní právo: zvláštní část: (vybrané kapitoly)*. 2. vydání. Praha: Leges, 2014, s. 414.

² Tamtéž, s. 417.

³ MACEK, Pavel, UHLÍŘ, Lubomír. *Dějiny obecních policií I*. 1. vydání. Praha: Police History, 2004, s. 95.

⁴ zákon č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění zákona č. 279/1995 Sb., účinném ke dni 1. prosince 1995.

⁵ HÁJEK, Vladimír, MACEK, Pavel. *Obecní policie*. 1. vydání. Praha: Eurounion, 1995, s. 28.

⁶ zákon č. 311/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, a o změně některých dalších zákonů.

o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OZř“), vymezena jako organizační složka obce, jejíž zřízení a činnost upravoval ZOP.⁷ Zde však převládá určitý nesoulad právních předpisů. Organizační složky státu jsou totiž zřizovány „zejména k hospodářskému využívání svého majetku a k zabezpečení veřejně prospěšných činností.“⁸ I přes to, že OZř obecní policii ve výčtu orgánů obce výslovně neuvádí, lze ji podřadit pod tzv. zvláštní orgány, jež jsou zřizovány dle zvláštního právního předpisu, tedy dle ZOP. Naproti tomu zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, ve výčtu orgánů města městskou policii výslovně uvádí.⁹ I nadále však převládá určitý nesoulad právních úprav, na který poukazuje např. P. Mates: „...orgány obce jsou zřízeny přímo zákonem o obcích, resp. na jeho základě (co se týče tzv. zvláštních orgánů), kdežto obecní policie obecně závaznou vyhláškou obce.“¹⁰

Jelikož se obecní policie nachází v postavení orgánu obce, právní subjektivita nenáleží jí, ale příslušné obci, která ji zřídila. Obecní policie tak není za svá jednání právně odpovědná.¹¹ V ustanovení zákona se nachází oprávnění zastupitelstva obce ke zřízení či zrušení obecní policie, a to formou obecně závazné vyhlášky.¹²

1.2.1 Věcná působnost obecní policie

Věcná působnost obecní policie spočívá v zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku a taktéž v plnění dalších úkolů stanovených ZOP nebo zvláštním zákonem.¹³ „Místními záležitostmi veřejného pořádku rozumíme konkrétní aplikaci právních norem v daném místě, resp. obci v mezích daných zákonem na svou odpovědnost s cílem upravovat a spravovat veřejný pořádek v zájmu místního obyvatelstva.“¹⁴

Ustanovení § 2 ZOP obsahuje taxativní výčet okruhů činností, které je obecní policie oprávněna zabezpečovat.¹⁵ Obecní policie je tak oprávněna přispívat k ochraně a bezpečnosti osob a majetku, podílet se v rozsahu ZOP či zvláštního zákona na dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích, taktéž na prevenci kriminality

⁷ VETEŠNÍK, Pavel, JEMELKA, Luboš. *Zákon o obecní policii*. Komentář. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, s. 6-7 (§ 1 ZOP).

⁸ Srov. § 23 odst. 1 písm. a) zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

⁹ ŠEBESTA, Patrik. *Zákon o obecní policii: Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2018, dostupné v ASPI: <<https://www.aspi.cz/>> (§ 1 ZOP).

¹⁰ MATES, Pavel. *Postavení a úkoly obecní policie po novele*. Trestněprávní revue, 2002, roč. 1, č. 12, s. 357, dostupné v Beck-online: <<https://www.beck-online.cz/bo/index.seam>>.

¹¹ VETEŠNÍK, JEMELKA: *Zákon o obecní policii*, s. 6-7 (§ 1 ZOP), ve srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. září 2013, č. j. 4 As 75/2012-28.

¹² VETEŠNÍK, JEMELKA: *Zákon o obecní policii*, s. 6-7 (§ 1 ZOP)

¹³ Tamtéž.

¹⁴ ŠEBESTA: *Zákon o obecní policii...*, (§ 2 ZOP).

¹⁵ VETEŠNÍK, JEMELKA: *Zákon o obecní policii*, s. 54-55 (§ 2 ZOP).

v příslušné obci, odhalovat přestupky, avšak pouze ty, k jejichž projednání je příslušná daná obec, poskytovat Ministerstvu vnitra na požádání statistické údaje ke zpracování aj.¹⁶

1.2.2 Místní působnost obecní policie

Obecní policie má také stanovenou místní působnost, v jejímž rámci smí strážníci konat svá oprávnění a povinnosti, a to na katastrálním území obce, v němž byla obecní policie zřízena.¹⁷

Tyto kompetence obecní policie však mohou být realizovány i na území jiné obce nebo obcí, a to na základě uzavřených koordinačních veřejnoprávních smluv.¹⁸ „První je veřejnoprávní smlouva o působení obecní policie na území jiné obce, kterou může uzavřít obec, jež neustavila obecní policii, s obcí, která obecní policii zřídila.“¹⁹ Veřejnoprávní smlouvu takového druhu lze však uzavřít za podmínky, že se obce, smluvní strany smlouvy, nacházejí na území jednoho kraje. Aby však smlouva nabyla platnosti, je potřebné, aby k jejímu uzavření příslušný krajský úřad udělil souhlas.²⁰

Druhým druhem veřejnoprávní smlouvy je „veřejnoprávní smlouva o poskytnutí strážníků k plnění úkolů na území obce, kde je vyhlášen krizový stav.“²¹ V případě krizového stavu se však upouští od obecné úpravy § 3a ZOP, jelikož tento druh veřejnoprávní smlouvy může být uzavřen starosty i mezi obcemi z odlišných krajů, nehledě na to, zda obec obecní policii zřízenou má, či nikoliv. Takový druh koordinační smlouvy nepodléhá souhlasu krajskému úřadu, nicméně je zde zakotvena tzv. informativní povinnost. Starosta obce s vyhlášeným krizovým stavem je povinen informovat hejtmana kraje o uzavření takové smlouvy.²² Později však byla tato koordinační smlouva doplněna o možnost sjednat veřejnoprávní smlouvu téhož druhu tam, kde má být pořádaná akce s větším počtem účastníků, a to za obdobných podmínek, tedy i s povinností informativní. Informován však nebude hejtman kraje, ale krajský úřad kraje, na jehož území se nachází obec, jež bude pořádat akci s velkým počtem účastníků.²³

1.2.3 Spolupráce s Policií České republiky

„Policie České republiky je hlavním spolupracujícím partnerem obecní policie. Je to dáno především stejným zaměřením věcné působnosti těchto bezpečnostních složek

¹⁶ Srov. § 2 ZOP.

¹⁷ ŠEBESTA: *Zákon o obecní policii...*, (§ 1 ZOP).

¹⁸ SLÁDEČEK Vladimír a kol. *Správní právo...*, s. 420.

¹⁹ Tamtéž.

²⁰ Tamtéž, s. 420-421.

²¹ Tamtéž., s. 421.

²² MATES, Pavel. *Poznámky k novele zákona o obecní policii*. *Trestněprávní revue*, 2008, roč. 7. č. 9, s. 274-276, dostupné v Beck-online: <<https://www.beck-online.cz/bo/index.seam>>.

²³ VETEŠNÍK, JEMELKA: *Zákon o obecní policii*, s. 88-90 (§ 3b ZOP).

a vzájemnou potřebností.“²⁴ Spolupráce s Policií České republiky je zakotvena v § 1 odst. 3 ZOP, i přes to, že zde jako spolupracující strana výslovně uvedena není. Poslední provedenou novelou byl totiž zakotven obecný pojem pro spolupracující orgány, aby nedocházelo k pochybnostem, s jakými orgány obecní policie spolupracuje.²⁵ Kromě Policie ČR jsou těmito orgány Ministerstvo vnitra, orgány územního samosprávného celku, či další orgány veřejné správy, jimiž jsou strážci přírody, lesní stráž, Vojenská policie aj.²⁶ Taková forma spolupráce spočívá např. v oznamovací povinnosti. Strážník, má-li důvodné podezření ze spáchání trestného činu, je povinen takovému podezření, a to bez zbytečného odkladu, oznámit. Oznámení bude učiněno státnímu zástupci či policejnímu orgánu, kteří jsou povinni oznámení přijmout.²⁷

1.2.4 Vztah obecní policie a Ministerstva vnitra

Ministerstvo vnitra má ve vztahu k obecní policii taktéž zákonem vymezenou působnost. Ministerstvo vnitra je oprávněno zajišťovat ověřování odborných předpokladů strážníků. Takové ověřování probíhá formou testu a pohovoru před zkušební komisí Ministerstva vnitra. Ministerstvo je taktéž oprávněno konat pravidelná či nárazová přezkoušení jednotlivých strážníků. Nárazová jsou zahájena na základě podaného podnětu obce či z iniciativy Ministerstva vnitra, a to i přes platné osvědčení strážníka, který má být takovému prošetření podroben. Ministerstvo vnitra rovněž vydává a odnímá osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů. Odejmout osvědčení v rámci správního řízení může za předpokladu, že strážník obecní policie přestane splňovat zákonem zakotvené podmínky, jež musel naplnit v souvislosti s jeho přijetím do pracovního poměru. Kromě toho spravuje informační systémy, v nichž se evidují informace týkající se zkoušek strážníků či čekatelů, taktéž informace o strážnících a jejich počtech, osvědčeních, o zřízených či zrušených obecních policiích a o činnostech obecní policie.²⁸

Ministerstvo vnitra je pro zpracovávání statistických údajů rovněž oprávněno uведенé informace a údaje žádat od příslušných obcí. Příslušné obce jsou povinny tyto informace a údaje na požádání poskytnout, a to v souladu s § 17 vyhlášky č. 418/2008 Sb., kterou se provádí zákon o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.²⁹

---

²⁴ VETEŠNÍK, JEMELKA: *Zákon o obecní policii*, s. 32-33 (§ 1 ZOP).

²⁵ Sněmovní tisk 550/0, část č. 1/4 Novela z. o obecní policii: Návrh zákona včetně důvodové zprávy [online]. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky: Sněmovní tisky. 16. července 2019 [cit. 15. dubna 2021]. Dostupné z: <<https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=550&CT1=0>>, s. 18.

²⁶ VETEŠNÍK, JEMELKA: *Zákon o obecní policii*, s. 33-37 (§ 1 ZOP).

²⁷ Tamtéž, s. 198-199 (§ 10 ZOP).

²⁸ Tamtéž, s. 374-377 (§ 27 ZOP).

²⁹ Tamtéž, s. 379-380 (§ 27 ZOP).

Poslední provedenou novelou zákona byla působnost Ministerstva vnitra rozšířena o poskytování metodické pomoci obcím, v oblasti obecní policie, jež by měla na základě dosavadní praxe vést ke sjednocenému výkonu činností obecní policie.³⁰

---

³⁰ Sněmovní tisk 550/0, část č. 1/4 Novela z. o obecní policii: Návrh zákona včetně důvodové zprávy [online]. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky: Sněmovní tisky. 16. července 2019 [cit. 15. dubna 2021]. Dostupné z: <<https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=550&CT1=0>>, s. 30.

2 Právní postavení strážníka

Obecní policie je tvořena zaměstnanci obce, jež jsou zařazeni do obecní policie (dále jen „zaměstnanci“).³¹ Tito zaměstnanci se dělí do tří kategorií, a to na čekatele, strážníky a jiné zaměstnance. Čekatelem je zaměstnanec obecní policie, který nemá platné osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů. Jiným zaměstnancem je jakýkoliv zaměstnanec obecní policie, jež není čekatelem ani strážníkem. Takové rozlišení zavedla novela zákona,³² a to z důvodu zajištění právní jistoty a odstranění pochybností veřejnosti. Do té doby představoval pojem „strážník“ legislativní zkratku, pod kterou mohl být zahrnut kterýkoliv zaměstnanec, jenž byl zařazen k obecní policii.³³

V čele obecní policie stojí starosta obce, popř. jiný člen zastupitelstva obce, jenž byl k tomu pověřen zastupitelstvem. Zaměstnavatelem těchto zaměstnanců je příslušná obec, která má, v souladu se zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZPr“), se zaměstnancem uzavřenou pracovní smlouvu pro vznik pracovního poměru. Tito zaměstnanci mají dle ZPr více povinností a omezení v porovnání s jinými zaměstnanci konající práci mimo zařazení k obecní policii.³⁴

Strážníkem se může stát občan České republiky, který naplní zákonem stanovené podmínky. Musí být bezúhonný, spolehlivý, starší 18 let, zdravotně způsobilý, musí mít dosažené střední vzdělání s maturitní zkouškou a mít osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů.³⁵ Tyto zákonem stanovené podmínky musí být naplněny po celou dobu trvání pracovního poměru. Pokud však strážník podmínky splňovat přestane, dojde k odejmutí či zániku osvědčení.³⁶

Novelou zákona byl právní předpis doplněn o ustanovení, jež zakotvuje, že „*strážník může být v základním pracovněprávním vztahu strážníka pouze k jedné obci.*“³⁷ Tím reaguje na velmi náročné povolání strážníka a zavádí tedy nemožnost výkonu téhož povolání u více zaměstnavatelů, s výjimkou výkonu práce v rámci veřejnoprávní smlouvy dle § 3a ZOP.³⁸

---

³¹ Srov. § 1a ZOP.

³² Zákon č. 274/2008 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Policii České republiky, ve znění pozdějších právních předpisů.

³³ VETEŠNÍK, JEMELKA: *Zákon o obecní policii*, s. 45-47 (§ 1a ZOP).

³⁴ Tamtéž, s. 47-50 (§ 1a ZOP).

³⁵ Srov. § 4 odst. 1 ZOP.

³⁶ VETEŠNÍK, JEMELKA: *Zákon o obecní policii*, s. 95-96 (§ 4 ZOP).

³⁷ Srov. 4 odst. 3 ZOP.

³⁸ Sněmovní tisk 550/0, část č. 1/4 Novela z. o obecní policii: Návrh zákona včetně důvodové zprávy [online]. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky: Sněmovní tisky. 16. července 2019 [cit. 15. dubna 2021]. Dostupné z: <<https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=550&CT1=0>>, s. 19.

2.1 Právní moc strážníka

V rámci vymezené kategorie zaměstnanců, kteří jsou zařazeni do obecní policie, mohou pouze strážníci, a to s platným osvědčením o splnění stanovených odborných předpokladů, vykonávat v pracovním poměru oprávnění a prokazovat svou příslušnost k obecní policii. Výrazné odlišení strážníka od zbylých kategorií zaměstnanců obecní policie má občany uvědomit o tom, že pouze strážník, vzhledem ke svému osvědčení, jim může poskytnout pomoc, o kterou žádají.³⁹

2.1.1 Povinnosti strážníka

Povinnosti strážníka jsou vymezeny v § 6-10 ZOP. Povinnosti stanovené v § 6 ZOP jsou základem pro realizaci postupu strážníka. Strážník je při provedení úkonu či zákroku povinen dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob, jež vychází z čl. 1 usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů.⁴⁰ Rovněž je kladen důraz na přiměřenost zásahu do práv a svobod osob, aby tedy v důsledku postupu strážníka nebyla překročena míra nezbytná k dosažení účelu a taktéž, aby v důsledku nepřiměřenosti nevznikla osobě bezdůvodná újma.⁴¹ Nicméně zásadu přiměřenosti je potřebné vykládat v souladu se zásadou subsidiarity, jež zakládá volbu použití mírnějšího prostředku pro dosažení účelu sledovaného postupem strážníka.⁴² Strážník má taktéž zákonem uloženou tzv. poučovací povinnost. V jejímž rámci je povinen předem poučit o právech a povinnostech ty osoby, kterým by mohlo být v důsledku provedení úkonu či zákroku zasaženo do práv a svobod. Zákon strážníkovi rovněž ukládá povinnost poskytnout pomoc, a to každému, kdo o ni požádá. Poskytne ji však za předpokladu, že bude její naplnění spadat do jeho působnosti.⁴³

Další důležité povinnosti jsou strážníkovi stanoveny v § 7 ZOP, které se rozlišují na ty, jež lze konat v rámci pracovní doby a mimo pracovní dobu. V rámci pracovní doby je strážníkovi stanovena povinnost k provedení úkonu, zákroku či jiného opatření dle ZOP nebo zvláštního zákona za předpokladu, že je páchan trestný čin, přestupek, nebo je-li alespoň důvodné podezření z jejich páchání. Tuto povinnost k provedení postupu strážníkem zakládá zásada iniciativy.⁴⁴ Nejvyšší soud ve svém rozsudku vymezil zásadu přiměřenosti ve spojení se zásadou iniciativy tak, že *„tyto dvě zásady typicky působí každá v opačném směru a regulují*

---

³⁹ VETEŠNÍK, JEMELKA: *Zákon o obecní policii*, s. 46-47 (§ 1a ZOP).

⁴⁰ ŠEBESTA: *Zákon o obecní policii...*, (§ 6 ZOP).

⁴¹ VETEŠNÍK, JEMELKA: *Zákon o obecní policii*, s. 174-175 (§ 6 ZOP).

⁴² Tamtéž, ve srov. s rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 5. října 2016, sp. zn. 30 Cdo 5661/2015.

⁴³ VETEŠNÍK, JEMELKA: *Zákon o obecní policii*, s. 175-177 (§ 6 ZOP).

⁴⁴ Tamtéž, s. 179-180 (§ 7 ZOP).

*činnost policejního sboru tak, aby na jedné straně nedocházelo k nečinnosti, a tím absenci ochrany práv osob, ale aby současně také nedocházelo k takovému aktivnímu plnění úkolů policie, které by zasahovalo nad míru nezbytnou do práv či svobod osob.*⁴⁵ Mimo pracovní dobu je strážníkovi dána povinnost provést zákrok či jiné opatření v rámci ZOP, především vyrozumět nejbližší útvar Policie ČR, a to za předpokladu, že je páchán trestný čin či přestupek, jimž je přímo ohrožen život, zdraví nebo majetek. Strážník je rovněž povinen učinit odpovídající výzvu a to „*Jménem zákona!*“, v případě, pokud to povaha a okolnosti postupu strážníka dovolují. Taková výzva by měla směřovat ke konkrétní osobě, měla by obsahovat pokyny, jak by se měla osoba nadále chovat a případně čeho by se měla zdržet. Tomu odpovídá i povinnost každého uposlechnout oprávněné výzvy strážníka, přičemž její neuposlechnutí může být kvalifikováno jako přestupek neuposlechnutí výzvy úřední osoby.⁴⁶

Zákon však v § 8 ZOP stanovuje taxativní výčet situací, v jejichž rámci není strážník povinen na základě ZOP či zvláštního zákona k provedení úkonu či zákroku, ať v rámci pracovní či mimopracovní doby. První uvedenou je situace, kdy se strážník nachází pod vlivem léku či jiných látek a ty mu závažným způsobem ovlivňují jeho jednání. Strážník se tak může nacházet pod vlivem léků, např. v době dočasné pracovní neschopnosti, popř. se může nacházet pod vlivem alkoholu.⁴⁷ Druhou taxativně vymezenou je situace, ve které strážník takovou povinnost nemá z důvodu nedostatečného vyškolení či vycvičení pro daný případ. Takové nedostatečné vyškolení či vycvičení se může projevit např. při odchytu zvířat. Poslední taxativně stanovená je situace, ze které je strážníkovi jasné, že úkon či zákrok nemůže úspěšně dokončit. Může se tak jednat např. o situaci, ve které by úkon či zákrok strážníka směřoval proti více lidem naráz. Strážník taktéž nesmí provést úkon či zákrok, jež by vedl k maření úkolů bezpečnostního sboru.⁴⁸

Kromě toho je strážníkovi stanovena povinnost prokázat svou příslušnost k obecní policii, a to stejnokrojem s odznakem, identifikačním číslem a názvem obce. Prokazování stejnokrojem v pracovní době je velmi podstatné, jelikož pouze strážník ve stejnokroji je povinen učinit úkon či zákrok.⁴⁹ Strážník prokazuje svou příslušnost také ústním prohlášením, ale pouze výjimečně, a to mimo pracovní dobu a za předpokladu, že okolnosti zákroku či jiného opatření neumožňují, aby příslušnost k obecní policii prokázal způsobem obvyklým, např. formou průkazu.⁵⁰

---

⁴⁵ rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 5. října 2016, sp. zn. 30 Cdo 5661/2015.

⁴⁶ VETEŠNÍK, JEMELKA: *Zákon o obecní policii*, s. 182-183 (§ 7 ZOP).

⁴⁷ Tamtéž, s. 187-188 (§ 8 ZOP).

⁴⁸ ŠEBESTA: *Zákon o obecní policii...*, (§ 8 ZOP).

⁴⁹ Tamtéž, (§ 9 ZOP), srov. § 9 odst. 1 ZOP.

⁵⁰ VETEŠNÍK, JEMELKA: *Zákon o obecní policii*, s. 182-183 (§ 7 ZOP).

Poslední povinnost strážníka je vymezena v § 10 ZOP a pojednává o jeho oznamovací povinnosti. Strážník je povinen v rámci pracovní doby a z důvodu věcné nepřislusnosti, oznámit Policii ČR důvodné podezření o spáchání trestného činu, a to bez zbytečného odkladu. Zároveň je povinen zajistit místo trestného činu proti vstupu nepovolaných osob, a to do doby, než si místo činu převezme Policie ČR. Má taktéž povinnost oznámit podezření ze spáchání přestupků, opět bez zbytečného odkladu a ve stanovené lhůtě, tedy nejpozději do 60 dnů, správnímu orgánu, který je věcně a místně příslušný k jeho projednání. Povinnosti oznámit spáchání přestupku se však může zprostit za předpokladu, že je oprávněn takový přestupek projednat v příkazním řízení formou příkazu na místě.⁵¹

2.1.2 Oprávnění strážníka

Strážník obecní policie má zákonem stanovena určitá oprávnění, jež jsou vymezena v ustanoveních § 11-17c ZOP. V této podkapitole se budu věnovat těm, která dle mého názoru prošla výraznou změnou v souvislosti s poslední novelou ZOP provedenou zákonem č. 261/2020 Sb.

Strážník obecní policie má na základě ZOP uloženo oprávnění k výzvě osoby či osoby pachatele. Takového oprávnění může dle § 11 odst. 1 ZOP využít za účelem objasnění skutečností, jež jsou podstatné pro odhalení přestupku či jednání majícího znaky přestupku, nebo mohou vést ke zjištění skutečného stavu věci. Novelou zákona došlo k zakotvení specifikace osoby, kterou je strážník oprávněn vyzvat k určitým činnostem. Strážník taktéž není povinen o poskytnutí vysvětlení žádat. Vysvětlení osoby je realizováno přímo na místě samém, na kterém vzniklo strážníkovi oprávnění k takové výzvě, a to za předpokladu, že jej strážník na místě samém zpracuje. V případě, pokud strážník není schopen vysvětlení osoby zaznamenat na příslušném místě, může být osoba vyzvána, aby se dostavila ve stanovenou dobu na stanovené místo a podala vysvětlení. Strážník je rovněž oprávněn vyzvat osobu k předložení dokladů či jiných dokumentů. Taktéž je na základě novely nově oprávněn činit kopie těchto dokladů a dokumentů.⁵²

Oprávnění obecní policie vyžadovat poskytnutí údajů z informačního systému bylo taktéž novelizováno.⁵³ V rozsahu nezbytném k plnění svých úkolů je obecní policie oprávněna vyžádat si z informačního systému obecního úřadu obce s rozšířenou působností nejen totožnost občanů obce, na jejímž území je oprávněna úkoly plnit, ale nově také od osob, vůči

---

⁵¹ ŠEBESTA: *Zákon o obecní policii...*, (§ 10 ZOP), ve srov. § 10 odst. 2 ZOP.

⁵² Sněmovní tisk 550/0, část č. 1/4 Novela z. o obecní policii: Návrh zákona včetně důvodové zprávy [online]. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky: Sněmovní tisky. 16. července 2019 [cit. 15. dubna 2021]. Dostupné z: <<https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=550&CT1=0>>, s. 23.

⁵³ Srov. § 11a odst. 1 písm. b) bod 4, písm. d) a odst. 2 ZOP.

nichž realizuje svou působnost dle ZOP či zvláštního zákona. Došlo tak k upřesnění vymezené skupiny osob, o kterých je oprávněna si údaje vyžádat. Ustanovení bylo taktéž rozšířeno o oprávnění požadovat z informačního systému evidence občanských průkazů fotografie osob, které strážník vyzval k prokázání totožnosti. Tato změna by měla vést k předcházení možnému předvedení osob na Policii ČR, šetření finančních nákladů a k úspoře času. Ustanovení bylo rovněž doplněno o oprávnění obecní policie vyžadovat od orgánů veřejné moci údaje o spáchaných přestupcích z jiných evidencí. Doplnění bylo provedeno za účelem možného dotázání se na určitý přestupek pachatele, a to i dalších orgánů, jež takové evidence s přestupky vedou.⁵⁴

Novelou zákona bylo rovněž zpřesněno oprávnění strážníka k předvedení osoby dle § 13 odst. 1 a odst. 4 ZOP, jež je tak oprávněn učinit v zákonem stanovených situacích. Strážník obecní policie je oprávněn osobu na Policii ČR předvést za předpokladu, že mu na základě výzvy neprokázala totožnost, popř. i přes součinnost ji prokázat nemůže nebo v situaci, kdy osoba součinnost poskytne, dokladem totožnosti se prokáže, ale strážník má i nadále důvodné pochybnosti o jeho správnosti. Ustanovení bylo také doplněno o oprávnění strážníka k předvedení osoby na nejbližší útvar Policie ČR, a to mimo území obce. Takové oprávnění se uplatní za předpokladu, že obec nemá zřízenou služebnu Policie ČR.⁵⁵

2.2 Zásah strážníka do právního postavení osob

Na základě ZOP je strážník v pracovní době povinen k výkonu úkonu, zákroku či jiného opatření, a to za předpokladu, že je páchán trestný čin či přestupek, nebo je-li důvodné podezření z takového páchání. Strážník je tak v mezích zákona povinen či oprávněn zasahovat do práv a povinností jiných osob.⁵⁶ Tyto zásahy do práv a povinností činí strážník v postavení úřední osoby, dle § 127 odst. 1 písm. e) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. „*Tyto úkony představují faktickou (neformální) správní činnost, která je uskutečňována na základě zákona a jejímž prostřednictvím jednotlivé úřední osoby v konkrétních případech zasahují do právních poměrů fyzických, popř. právnických osob.*“⁵⁷ Jelikož prostřednictvím zásahů strážník obecní policie bezprostředně reaguje na nastalou

---

⁵⁴ Sněmovní tisk 550/0, část č. 1/4 Novela z. o obecní policii: Návrh zákona včetně důvodové zprávy [online]. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky: Sněmovní tisky. 16. července 2019 [cit. 15. dubna 2021]. Dostupné z: <<https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=550&CT1=0>>, s. 23-24.

⁵⁵ Tamtéž, s. 25.

⁵⁶ VETEŠNÍK, JEMELKA: *Zákon o obecní policii*, s. 179-180 (§ 7 ZOP).

⁵⁷ STAŠA, Josef a kol. *Správní právo. Obecná část*. 9. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2016, s. 185-186.

situaci, nebude jim předcházet žádný formalizovaný procesní postup. Rovněž nebudou mít povahu rozhodnutí, proti kterým je zpravidla možné se bránit v rámci správního řízení.⁵⁸

Je taktéž stanoveno, že „osoba, vůči níž faktický zásah směřuje, je povinna jej respektovat; v tom spočívá jeho právní závaznost. Podle obsahu úkonu to znamená zejména něco konat, něčeho se zdržet nebo něco strpět.“⁵⁹ Faktické zásahy lze však dle J. Staši rozlišit na faktické pokyny, bezprostřední zásahy, popř. exekuční či zajišťovací úkony.⁶⁰

Faktickým pokynem lze učinit příkaz či zákaz reagující na jednání osoby, která je povinna ho respektovat.⁶¹ „Jejich formu zákon zpravidla nepředepisuje a z povahy věci vyplývá, že úkon bude učiněn ústně, popř. signalizován posunkem (gestem) nebo i za pomoci nějakého technického zařízení.“⁶² Faktické pokyny mohou být strážníkem vykonávány např. při usměrňování provozu na pozemních komunikacích, popř. při učinění pokynu k odstranění vozidla na náklad provozovatele, je-li překážkou provozu na pozemní komunikaci aj.⁶³

„Bezprostřední zásah je správní úkon k odvrácení nebezpečí, které bezprostředně ohrožuje právem chráněné zájmy.“⁶⁴ Bezprostřední zásah ale nelze provést kdykoliv. Lze ho vykonat na základě zákonem vymezeného oprávnění a za předpokladu zjevného a bezprostředního ohrožení či poškození právem chráněného zájmu. Při jeho realizaci je rovněž potřebné naplnit zásadu subsidiarity a přiměřenosti. A tedy, že danému ohrožení nelze zabránit jiným způsobem a po volbě přiměřeného prostředku k odvrácení nebezpečí.⁶⁵

Povahu faktického zásahu mají taktéž exekuční úkony a zajišťovací úkony. Prostřednictvím exekučního úkonu je povinná osoba donucena k naplnění již dříve uložené a nesplněné povinnosti a prostřednictvím zajišťovacího úkonu lze povinnou osobu donutit a předvést pro zajištění např. správního chodu správního řízení.⁶⁶

Je-li obecní úřad správním exekučním orgánem může při správní exekuci přizvat strážníka obecní policie, aby se zúčastnil exekučního úkonu jako osoba přizvaná a zajistil tak zákonnost prováděného úkonu.⁶⁷ Při zajišťovacích úkonech jsou strážníci obecní policie

---

⁵⁸ STAŠA: *Správní právo. Obecná část*, s. 185-186.

⁵⁹ Tamtéž.

⁶⁰ Tamtéž.

⁶¹ STAŠA: *Správní právo. Obecná část*, s. 186-187.

⁶² Tamtéž.

⁶³ Srov. § 75 odst. 8 a § 45 odst. zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁴ STAŠA: *Správní právo. Obecná část*, s. 187-188.

⁶⁵ Tamtéž.

⁶⁶ Tamtéž, s. 188-189.

⁶⁷ RIGEL, Filip. In: POTĚŠIL, Lukáš (ed). *Správní řád. Komentář*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2020, s. 646-647 (§ 128 SpŘ).

využívání zejména při předvedení a při vykázání osob z místa konání úkonu podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „SpŘ“).⁶⁸

2.2.1 Nezákonný zásah

Pro naplnění zákonnosti zásahu je podstatné, aby úřední osoba prokázala své oprávnění k výkonu zásahu, jež tak učiní např. prokázáním se ve služebním stejnokroji. Dále musí být učiněn takový zásah, ke kterému má daná úřední osoba na základě zákona vymezeno oprávnění. Kromě výše uvedeného musí být taktéž naplněn soulad zásahu, a to jeho obsahu, účelu, povahy a rozsahu se zákonnou úpravou.⁶⁹ Definice nezákonného zásahu však v české právní úpravě vymezena není. Bylo tedy zapotřebí, aby nezákonnému zásahu stanovila oporu ve svém výkladu alespoň judikatura.⁷⁰ O takový výklad se ve svém rozsudku pokusil Nejvyšší správní soud České republiky (dále jen „NSS“), jež vymezil nezákonný zásah jako „...jednorázový a protiprávní útok orgánů veřejné moci vůči základním ústavně zaručeným právům, který v době svého působení představuje trvalé ohrožení stavu po právu existujícího.“⁷¹ Nezákonnému zásahu se ve světle soudní judikatury budu blíže věnovat v kapitole třetí, a to v rámci pojednání o zásahové žalobě.

---

⁶⁸ Srov. § 60 odst. 2 SpŘ, § 63 odst. 1 SpŘ.

⁶⁹ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 4., vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 477-478.

⁷⁰ HALML, František. *Nečinnost a nezákonný zásah ve veřejné správě - rozdílné kategorie, či nikoliv?* Časopis pro právní vědu a praxi, 2019, roč. 27, č. 1, s. 95-113, <<https://www.beck-online.cz/bo/index.seam>>.

⁷¹ rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. prosince 2004, č. j. 3 As 52/2003-278.

3 Prostředky právní ochrany před neoprávněnými zásahy obecní policie

Listina základních práv a svobod v hlavě páté čl. 36-40 vymezuje právo na soudní a jinou právní ochranu. V této hlavě je zakotveno právo domáhat se svého práva u nezávislého a nestranného soudu, ve stanovených případech i u jiného orgánu, právo na náhradu škody, právo na právní pomoc, právo na veřejné pojednání věci, institut presumpce nevinny aj.

Každá osoba, jež se cítí být dotčena na svých právech nezákonným zásahem ze strany strážníka obecní policie, je oprávněna využít vhodný právní prostředek ze systému prostředků právní ochrany nabízené právním řádem České republiky. Nesouhlas s postupem obecní policie lze podle Z. Candiglioty vyjádřit prostřednictvím stížnosti, trestního oznámení, žaloby a dalších právních nástrojů, jimiž jsou ústavní stížnost, podnět k Veřejnému ochránci práv a stížnost k Evropskému soudu pro lidská práva.⁷²

3.1 Stížnost

Stížnost je jedna z mírnějších forem prostředků právní ochrany, kterou lze taktéž uplatnit na nezákonné jednání obecní policie. Jelikož však ZOP neobsahuje ustanovení, které by vymezilo jednotný postup pro uplatnění právě takového právního prostředku, je zapotřebí zvážit charakter jednání strážníka a rozhodnout se, zda bude uplatněn postup podle OZř či podle SpŘ.⁷³

3.1.1 Stížnost dle OZř

Strážníci obecní policie mají určitá oprávnění, jež mohou konat v rámci samostatné působnosti obce. Tento druh stížnosti lze uplatnit na neoprávněné jednání strážníka obecní policie, který tímto způsobem jednal v rámci zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, nikoliv však v rámci např. správního řízení.⁷⁴ Stížnost bude směřovat proti „*nevychovněné veřejné správě, tj. ta oblast veřejné správy, kde její orgán nevystupuje v nadřízeném postavení a nemůže proto uplatňovat nařizovací pravomoc.*“⁷⁵ Taková stížnost

---

⁷² CANDIGLIOTA, Zuzana a kol. *Jak si počínat v kontaktu s policistou a strážníkem: policejní právo v otázkách a odpovědích*. Brno: Liga lidských práv, 2010, s. 202, 204 a 214.

⁷³ Úvod do problematiky obecní (městské) policie: Stížnosti v oblasti obecní policie [online]. Ministerstvo vnitra České republiky. 2021 [cit. 15. dubna 2021]. Dostupné z: <<https://www.mvcr.cz/clanek/uvod-do-problematiky-obecni-mestske-policie.aspx?q=Y2hudW09MTA%3d>>.

⁷⁴ Tamtéž.

⁷⁵ ZÁRYBNICKÝ, Lukáš. Zákonný režim vyřizování stížností směřujících proti obci [online]. Epravo.cz: články. 5. listopadu 2015 [cit. 15. dubna 2021]. Dostupné z: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/zakonny-rezim-vyrizovani-stiznosti-smerujících-proti-obci-99355.html>>.

by však měla být směřována vůči osobě, která dle § 3 odst. 1 ZOP obecní policii řídí, jimž je „starosta nebo jiný člen zastupitelstva obce pověřený zastupitelstvem obce.“⁷⁶

Podáním stížnosti uplatní dotčená osoba své právo zakotvené § 16 odst. 2 písm. g) OZř. Na tento druh stížnosti bude uplatněn postup dle pravidel pro přijímání a vyřizování petic a stížností.⁷⁷ Každá rada obce, je-li zřízena, je oprávněna stanovovat si dle § 102 odst. 2 písm. l) OZř usnesením svá pravidla pro přijímání a vyřizování petic a stížností samostatně, což ale přináší vznik odlišných znění jednotlivých úprav.

3.1.2 Stížnost dle SpŘ

Stížnost dle § 175 a násl. SpŘ se vztahuje na nevhodné chování úřední osoby, případně na nesprávný postup správního orgánu. Dotčená osoba tedy může jejím prostřednictvím napadnout nevhodné jednání strážníka či postup obecní policie jako správního orgánu, který tak konal v rámci správního řízení či v rámci jiných postupů dle SpŘ, např. při vydávání aktů dle části IV. SpŘ, a to při výkonu působnosti v oblasti veřejné správy.⁷⁸

Taková stížnost dle SpŘ však může být podaná za předpokladu, že není zákonem stanoven jiný prostředek ochrany práv stěžovatele. Jiný prostředek ochrany, jehož přednost SpŘ zakotvuje, je např. opravný prostředek proti rozhodnutí, námitka proti usnesení aj.⁷⁹ Podání stížnosti nesmí být stěžovateli na újmu, tedy nesmí ho postihnout žádné nepříznivé důsledky za to, že uplatnil své právo a podal takovou stížnost.⁸⁰

„Stížnost se podává písemně nebo ústně u správního orgánu, který vede řízení.“⁸¹ Naplnění formálních a materiálních náležitostí, jež jsou stanoveny v § 37 SpŘ, nejsou nezbytným předpokladem pro posouzení stížnosti a stížnost se rovněž neposuzuje podle označení, ale dle svého skutečného obsahu.⁸² V podání by dále osoba, která jej činí, měla uvést údaje o své osobě a z podání by taktéž mělo být patrné, čeho se daná stížnost týká a čeho chce stěžovatel jejím prostřednictvím dosáhnout.⁸³

Príslušný správní orgán je povinen stížnost přijmout, taktéž jí musí prošetřit a do 60 dnů ode dne doručení ji vyřídit.⁸⁴ V případě nepřislušnosti správního orgánu, lhůta pro vyřízení

⁷⁶ Úvod do problematiky obecní (městské) policie: *Stížnosti v oblasti obecní policie* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky. 2021 [cit. 15. dubna 2021]. Dostupné z: <<https://www.mvcr.cz/clanek/uvod-do-problematiky-obecni-mestske-policie.aspx?q=Y2hudW09MTA%3d>>.

⁷⁷ Tamtéž.

⁷⁸ Tamtéž.

⁷⁹ JEMELKA, Luboš a kol. *Správní řád. Komentář*. 6. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, s. 943-944 (§ 175 SpŘ).

⁸⁰ POTĚŠIL: *Správní řád...*, s. 854-855 (§ 175 SpŘ).

⁸¹ SLÁDEČEK: *Obecné správní právo*, s. 403.

⁸² JEMELKA, Luboš a kol. *Správní řád. Komentář*, s. 945-946 (§ 175 SpŘ).

⁸³ Srov. § 37 odst. 2 SpŘ.

⁸⁴ SLÁDEČEK: *Obecné správní právo*, s. 403.

započne až dnem doručení orgánu příslušnému.⁸⁵ V rámci zákonem stanovené lhůty je zapotřebí stížnost nejen vyřídit, ale taktéž informovat stěžovatele o výsledku vyřízení stížnosti, a to za předpokladu, že o takové vyrozumění požádá. Jestliže je v průběhu šetření stížnosti zjištěno, že v rámci 60denní lhůty nelze zajistit podklady potřebné k vyřešení stížnosti, lze stanovenou lhůtu překročit. Při šetření a za podmínky je-li to vhodné, je správní orgán oprávněn vyslechnout jednak osobu stěžovatele či osoby, vůči nimž stížnost směřuje, případně další osoby, které by svým vyjádřením mohly přispět k objasnění věci. Za předpokladu, že bude stížnost správním orgánem shledána jako důvodná či částečně důvodná, bude správní orgán povinen provést, a to bez zbytečného odkladu, opatření vedoucí k nápravě. Výsledek šetření a opatření vedoucí k nápravě budou formou zápisu zaznamenány do spisu.⁸⁶

Podání stížnosti dle § 175 SpŘ není ale podmínkou pro možné uplatnění zásahové žaloby dle § 85 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „SŘS“), a to z důvodu rozsahu nápravy a ochrany, jež zásahová žaloba nabízí.⁸⁷

V případě pochybností o řádném vyřízení stížnosti je stěžovatel oprávněn požádat nadřízený správní orgán, v případě obecní policie příslušný krajský úřad, k jejímu přešetření. Shledá-li nadřízený správní orgán stížnost jako důvodnou, je oprávněn uvědomit o tom podřízený správní orgán a k jeho původnímu postupu případně doporučit konkrétní opatření vedoucí k nápravě.⁸⁸

Jelikož jsou strážníci obecní policie zaměstnanci obce zaměstnání v pracovněprávním poměru, záleží tak, v případě obou druhů stížností, na úvaze nadřízeného, zda opatření k nápravě v souladu se ZPr uloží.⁸⁹

3.2 Trestní oznámení

V případě důvodného podezření nezákonného postupu strážníka obecní policie, který nasvědčuje spáchání trestného činu lze podat v souladu s § 158 odst. 2 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „TrŘ“), trestní oznámení „o skutečnostech nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin.“⁹⁰

Forma takového oznámení je obdobná jako u stížností a lze ho učinit dle § 59 odst. 2 TrŘ „písemně, ústně do protokolu, v elektronické podobě, telegraficky, telefaxem nebo dálkopisem“ a rovněž bude oznámení posuzováno dle svého obsahu, nikoliv podle označení. Ani při této

⁸⁵ JEMELKA, Luboš a kol. *Správní řád. Komentář*, s. 946-947 (§ 175 SpŘ).

⁸⁶ PRŮCHA, Petr. *Správní řád s poznámkami a judikaturou*. 3 aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017, s. 498-499.

⁸⁷ Tamtéž, s. 499 ve srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. prosince 2010, č. j. 4 Aps 2/2010-44.

⁸⁸ JEMELKA, Luboš a kol. *Správní řád. Komentář*, s. 948-950 (§ 175 SpŘ).

⁸⁹ CANDIGLIOTA, Zuzana a kol. *Jak si počínat v kontaktu...*, s. 206.

⁹⁰ Tamtéž.

formě podání není kladen důraz na naplnění obsahových a formálních náležitostí, nicméně je potřebné v obsahu vymezit údaje osoby činící oznámení, popsat podstatné skutečnosti případu, taktéž vymezit i trestný čin, jež byl naplněn nezákonným postupem a označit orgán, kterému je oznámení směřováno.⁹¹

Trestní oznámení proti nezákonnému postupu strážníka obecní policie lze podat jednak na Policii ČR, ale taktéž na obvodním státním zastupitelství. Jeho následné šetření bude vedeno přímo orgány Policie ČR, a to pod dozorem státního zástupce. S ohledem na stejné místo působení strážníků obecní policie a policistů Policie ČR, se však takové šetření může jevit jako nedostatečně nezávislé, a tedy ne příliš účinné.⁹²

Orgán Policie ČR je povinen prověřit skutečnosti daného trestního oznámení v zákonem stanovených lhůtách, jež se liší na základě příslušnosti soudu či samosoudce k dané věci.⁹³ Pokud chce být osoba podávající trestní oznámení o jeho vyřízení informována, musí o to v trestním oznámení výslovně požádat.⁹⁴

3.3 Žaloba

V případě zásahu do práv osob ze strany obecní policie, pro něž nepostačí uplatnění stížnosti, popř. trestního oznámení, je možné podat civilní žalobu a domáhat se jejím prostřednictvím náhrady škody či nemajetkové újmy v penězích nebo omluvy. Rovněž je možné v rámci správního soudnictví, uplatnit správní žalobu dle § 82 SŘS, a to proti nezákonnému zásahu.⁹⁵

3.3.1 Civilní žaloba

Civilní žalobou se lze domáhat náhrady škody a nemajetkové újmy v penězích nebo omluvy, tedy ochrany soukromých práv, a to buď takovou žalobou, která směřuje proti obci, jež je odpovědná za jednání svých zaměstnanců, nebo přímo proti strážníkovi obecní policie v postavení soukromé osoby.⁹⁶

V případě uplatnění civilní žaloby směřující proti obci je v ZOP v § 24 zakotven institut náhrady škody, který ukládá povinnost k takové náhradě zřizovateli obecní policie. Obec je tak povinna nahradit škodu, jež způsobil strážník při plnění úkolů dle ZOP či zvláštního zákona. Právní úprava v ZOP se však jeví jako nedostatečně určitá. Dle důvodové zprávy k vládnímu návrhu ZOP byla úprava náhrady škody obdobně navržena jako v historickém znění zákona

---

⁹¹ CANDIGLIOTA, Zuzana a kol. *Jak si počínat v kontaktu...*, s. 206.

⁹² Tamtéž, s. 207.

⁹³ Srov. § 159 odst. 1 TrŘ

⁹⁴ CANDIGLIOTA, Zuzana a kol. *Jak si počínat v kontaktu...*, s. 206.

⁹⁵ Tamtéž s. 210.

⁹⁶ Tamtéž.

o Policii ČR.⁹⁷ Právní úprava náhrady škody v zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZPČR“), je dle B. Vangeliho úpravou obecnou ve vztahu ke speciálnímu zákonu č. 82/1998Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OdpŠk“). Je tomu tak z důvodu rozsahu odpovědnosti za škodu. Dle ZPČR je stát odpovědný za jakýkoliv postup Policie ČR, kdežto dle OdpŠk je stát odpovědný pouze za nelegální postup Policie ČR.⁹⁸ Právní úprava náhrady škody v ZOP je však dle P. Šebesty zvláštní právní úpravou k obecné právní úpravě OdpŠk a má tedy aplikační přednost. Rovněž dodává, že ZOP upravuje mnohem širší oblast náhrady škody.⁹⁹ K náhradě škody dle ZOP se taktéž vyjádřili P. Vetešník a L. Jemelka podle nichž: „*poškozený tak má na výběr, zda při uplatnění nároku na náhradu škody bude postupovat podle zákona o obecní policii, podle zákona o odpovědnosti za škodu nebo podle občanského zákoníku.*“¹⁰⁰ Osobně se přikláním k názoru, že se úprava náhrady škody dle ZOP jeví jako zvláštní ve vztahu k OdpŠk a měla by tak mít aplikační přednost.

Nárok na náhradu škody proti příslušné obci bude možné uplatnit přímou žalobou u civilního soudu dle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OSŘ“). Návrh žaloby je možné učinit v písemné formě, a to jak v podobě listinné, tak v elektronické, musí obsahovat údaje osoby, která návrh činí, je potřebné vymezit, čeho se návrh týká, taktéž čeho se navrhovatel domáhá, označit důkazy jichž se dovolává, označit účastníky řízení a označit soud, kterému je takový návrh určen. Rovněž musí být návrh žaloby podepsán, datován a musí být k němu připojeny písemné důkazy, jichž se navrhovatel dovolává.¹⁰¹ S podáním návrhu však nastala změna týkající se placení soudních poplatků. Do nabytí účinnosti novely zákona¹⁰² byly osoby uplatňující nárok osvobozeny od soudního poplatku, avšak novelou byla zavedena položka 8a, která zakotvila povinnost zaplatit za podání takového návrhu částku 2000 Kč.¹⁰³ Okresní soud může rozhodnout rozsudkem a to ve věci

⁹⁷ Předpis 553/1991 Sb.: 416 Vládní návrh zákona České národní rady o obecní policii [online]. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. 9. 11. 1991 [cit. 15. dubna 2021]. Dostupné z: <<https://www.psp.cz/sqw/text/sbirka.sqw?cz=553&r=1991>>, § 23.

⁹⁸ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 370-371 (§ 95 ZPČR).

⁹⁹ ŠEBESTA: *Zákon o obecní policii...*, (§ 24 ZOP).

¹⁰⁰ VETEŠNÍK, JEMELKA: *Zákon o obecní policii*, s. 334-335 (§ 24 ZOP).

¹⁰¹ VOJTEK, Petr. In: VOJTEK, Petr (ed). *Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci. Komentář*. 4. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2017, s. 185-186 (§ 15 OSŘ), srov. § 42 a § 79 OSŘ.

¹⁰² zákon č. 296/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

¹⁰³ VOJTEK: *Odpovědnost za škodu...*, s. 189-190 (15 OdpŠk).

samé či usnesením tam, kde to stanoví zákon.¹⁰⁴ Proti rozhodnutí je možné podat odvolání za podmínky, že to zákon nevylučuje.¹⁰⁵

Ve druhém případě lze prostřednictvím civilní žaloby napadnout nezákonné jednání strážníka, ale pouze takové, které mu bude přičítáno jako by jednal v postavení soukromé osoby. Takového postavení nabude zaměstnanec obce v případě, že se dopustí tzv. excesu, tj. takové „jednání, které je tak zjevně protiprávní, že nemůže být považováno za součást jejich práce.“¹⁰⁶ Taková civilní žaloba bude rovněž uplatněna v souladu s OSŘ.¹⁰⁷

3.3.2 Zásahová žaloba

Zásahová žaloba je dalším právním prostředkem ochrany, prostřednictvím něhož je dle § 82 SŘS poskytována ochrana před nezákonnými zásahy. V zákoně je však zavedena legislativní zkratka „zásah“, pod kterou lze zahrnout zásah v užším slova smyslu, pokyn či donucení.¹⁰⁸ Tento typ žaloby bylo však možné uplatnit až od 1. ledna 2003. Do té doby byly tzv. zásahy napadány pouze v rámci ústavního soudnictví. Ústavní stížnost bylo možné uplatnit ihned, bez možnosti vyčerpání jiných procesních prostředků, jež jsou v aktuální právní úpravě § 75 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZÚS“) zavedenou podmínkou pro její uplatnění.¹⁰⁹ Ústavní soud ve svém nálezu roku 2001 uvedl, že „současný systém dále neposkytuje soudní ochranu před nezákonnými postupy či zásahy veřejné správy, které nemají charakter a formu správního rozhodnutí (zejména bezprostřední zásahy či zákroky, vydávání osvědčení s mnohdy významnými právními důsledky apod.).. Také v těchto případech často doplňuje Ústavní soud.“¹¹⁰

Podle nynější právní úpravy je podání ústavní stížnosti umožněno až po vyčerpání žaloby dle § 82 SŘS a kasační stížnosti.¹¹¹ Zásahovou žalobou se lze od 1. ledna 2012 domáhat ochrany před nezákonným zásahem, či určení nezákonnosti zásahu.¹¹²

Správní soudnictví je postaveno na zásadě subsidiarity soudního přezkumu, která vymezuje, že pokud je možné se ochrany veřejného subjektivního práva domáhat již řádnými opravnými prostředky v rámci správního řízení aj., neměly by být tyto prostředky opomenuty

¹⁰⁴ Srov. § 152 odst. 1 OSŘ.

¹⁰⁵ Srov. § 201 OSŘ.

¹⁰⁶ ŽALOBA: Civilní žaloba [online]. Liga lidských práv: Jak se můžete bránit. 2016 [cit. 15. dubna 2021]. Dostupné z: <<https://lp.cz/ferove-vysetrovani/jak-se-muzete-branit/>>.

¹⁰⁷ CANDIGLIOTA, Zuzana a kol. *Jak si počínat v kontaktu...*, s. 212.

¹⁰⁸ JIRÁSEK, Jan. In: BLAŽEK, Tomáš (ed). *Soudní řád správní – online komentář*. 3. aktualizace. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2016, dostupné v Beck-online: <<https://www.beck-online.cz/bo/index.seam>> (§ 82 SŘS).

¹⁰⁹ MIKULE, KOPECKÝ: *Správní právo. Obecná část*, s. 393-394.

¹¹⁰ nález Ústavního soudu ze dne 27. června 2001, sp. zn. Pl. ÚS 16/99.

¹¹¹ MIKULE, KOPECKÝ: *Správní právo. Obecná část*, s. 393-394.

¹¹² JIRÁSEK: *Soudní řád správní...*, (§ 82 SŘS).

před postupem v rámci správního soudnictví.¹¹³ Pro uplatnění zásahové žaloby je v § 85 SŘS také zakotvena subsidiarita, která vymezuje její subsidiární užití ve vztahu k ostatním žalobním typům, které zákon nabízí.¹¹⁴ „Lze tedy shrnout, že žaloba na ochranu před nezákonným zásahem je subsidiární vůči ostatním žalobním typům zakotveným v s. ř. s., které mají proti jejímu podání přednost, a vůči prostředkům ochrany využitelným ještě v řízení před správními orgány.“¹¹⁵

Předmětem zásahové žaloby neboli žaloby proti zásahu, pokynu či donucení je ochrana veřejných subjektivních práv každého, proti němuž byl učiněn nezákonný zásah ze strany veřejné správy.¹¹⁶ Aby však bylo možné takovou zásahovou žalobu užít, je zapotřebí, v souladu s § 82 SŘS, kumulativně naplnit pětici podmínek. Před účinností novely zákona¹¹⁷ bylo možné se prostřednictvím zásahové žaloby domoci pouze ochrany proti zásahu trvajícím, či jeho trvajícím důsledkům nebo hrozícím se opakujícím zásahu. Společně tak s pětici podmínek musela být kumulativně naplněna podmínka šestá v podobě trvajícího zásahu, trvajících důsledků či hrozícího se opakujícího zásahu.¹¹⁸

Provedenou novelou zákona s účinností od 1. ledna 2012, je možné domoci se i určení nezákonnosti zásahu a v případě, pokud zásah trvá, určení, že je nezákonný, zakázat jeho pokračování a je-li to možné přikázat, aby byl obnoven stav před zásahem.¹¹⁹

Pro kumulativní naplnění podmínek je tedy nezbytné, aby byl napadený zásah proveden správním orgánem.¹²⁰ NSS ve svém rozsudku vymezil takový správní orgán na základě tří kritérií „za prvé, jedná se o orgán moci výkonné či jiný z typu orgánů v definici uvedených. Za druhé, tento orgán rozhoduje o právech a povinnostech fyzických a právnických osob. Za třetí, toto rozhodování se děje v oblasti veřejné správy.“¹²¹ Rovněž je potřebné, aby správní orgán učinil tzv. zásah, který ve svém rozsudku vymezil NSS tak, že „jde o úkony neformální, pro které mohou a nemusí být stanovena pravidla... Jedná se tedy obecně o úkony, které nejsou činěny formou rozhodnutí, ale přesto jsou závazné pro osoby, vůči nimž směřují.“¹²² Taktéž je

---

¹¹³ KÜHN, Zdeněk a kol. *Soudní řád správní: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019, dostupné v ASPI: <<https://www.aspi.cz/>> (§ 5 SŘS).

¹¹⁴ KÜHN Zdeněk a kol. *Soudní řád správní: komentář* (§ 85 SŘS), srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. listopadu 2017, č. j. 7 As 155/2015-160.

¹¹⁵ rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. listopadu 2017, č. j. 7 As 155/2015-160, bod 41.

¹¹⁶ Srov. § 2 SŘS a § 82 SŘS.

¹¹⁷ zákon č. 303/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

¹¹⁸ KÜHN, Zdeněk a kol. *Soudní řád správní: komentář*, (§ 82 SŘS), srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. března 2005, č. j. 2 Aps 1/2005-65.

¹¹⁹ MIKULE, KOPECKÝ: *Správní právo. Obecná část*, s. 395-396.

¹²⁰ JIRÁSEK: *Soudní řád správní...*, (§ 82 SŘS).

¹²¹ rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. května 2008, č. j. 4 Ans 9/2007-197.

¹²² rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. ledna 2008, č. j. 3 Aps 3/2006-54.

podstatné, aby byl zásah učiněn přímo proti žalobci či v důsledku zásahu bylo proti žalobci přímo zasaženo. Žalobce se tak nachází v postavení určitého objektu, vůči němuž bylo ze strany správního orgánu aktivně, či pasivně konáno.¹²³ Dále je potřebné tvrdit nezákonnost zásahu. „*Za nezákonný lze potom považovat takový zásah správního orgánu, který je v rozporu s hmotným a procesním právem upravujícím činnost správního orgánu.*“¹²⁴ Kromě toho je podstatné, aby došlo ke zkrácení práv žalobce, k čemuž se vyjádřil v usnesení NSS „*nejde tedy o to, zda úkon správního orgánu založil, změnil, zrušil či závazně určil práva a povinnosti žalobce, nýbrž o to, zda se - podle tvrzení žalobce v žalobě - negativně projevil v jeho právní sféře.*“¹²⁵

Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku uvedl, že „*mezi jednáním správního orgánu ve formě konání či nekonání a zásahem do právní sféry jednotlivce musí existovat vztah příčinné souvislosti, resp. přičitatelnosti, který je součástí tzv. objektivní stránky protiprávního jednání.*“¹²⁶

V ustanovení § 83 SŘS je vymezen správní orgán jako strana žalovaná, která je určena na základě tvrzení žalobce. V ustanovení je taktéž zakotvena i speciální definice, která stanovuje, kdo je žalovanou stranou za předpokladu, že zásah není učiněn správním orgánem. V případě učiněného zásahu ze strany obecní policie, není možné obecní policii či jednotlivé strážníky žalovat, a tak přechází žalobní odpovědnost na příslušnou obec, která obecní policii zřídila.¹²⁷

Podání zásahové žaloby je možné učinit písemně, ústně do protokolu či v elektronické podobě.¹²⁸ Musí však obsahovat obecné náležitosti, a to, aby z něho bylo zřejmé, kdo takové podání činí, čeho týká, co navrhuje a proti komu směřuje. Taktéž musí obsahovat identifikaci žalobce, být datováno, podepsáno, musí být k němu připojeny písemnosti, jichž se dovolává, taktéž je potřebné ho předložit v potřebném počtu stejnopisů. Kromě toho musí být i naplněny náležitosti zvláštní, a to označit zásah, jež byl proti žalobci učiněn, vylíčit podstatné okolnosti případu, označit důkazy a navrhnout, jaký by měl být výrok rozsudku. Žaloba bude rovněž posuzována podle svého obsahu, nikoliv podle označení.¹²⁹ Taktéž je dána povinnost zaplatit soudní poplatek ve výši 2000 Kč.¹³⁰

---

¹²³ JIRÁSEK: *Soudní řád správní...*, (§ 82 SŘS).

¹²⁴ Tamtéž.

¹²⁵ usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 23. března 2005, č. j. 6 A 25/2002-42.

¹²⁶ rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. listopadu 2014, č. j. 6 As 1/2014-30.

¹²⁷ JIRÁSEK: *Soudní řád správní...*, (§ 83 SŘS).

¹²⁸ Srov. § 37 odst. 2 SŘS.

¹²⁹ KÜHN, Zdeněk a kol. *Soudní řád správní: komentář*, (§ 84 SŘS).

¹³⁰ Srov. položka 18 bod 2 písm. d) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

Pro uplatnění žaloby jsou zákonem stanoveny lhůty. Lhůta subjektivní, jež zakotvuje povinnost uplatnit žalobu do dvou měsíců ode dne, kdy se osoba, uplatňující svá práva, o takovém zásahu dozvěděla. Lhůta objektivní stanovuje lhůtu pro podání žaloby do dvou let od okamžiku, kdy k takovému zásahu došlo. Pokud však uběhne lhůta objektivní, není možné uplatnit lhůtu subjektivní.¹³¹ Zmeškání lhůt pro podání žaloby nelze prominout.¹³² Zásahová žaloba se podává u věcně příslušného soudu, kterým je, pokud zákon nestanoví jinak, krajský soud a taktéž u místně příslušného soudu, v jehož obvodu se nachází sídlo správního orgánu, jež zasáhl do práv žalobce.¹³³

Příslušný krajský soud rozhoduje ve specializovaných senátech, které se skládají z předsedy a dvou soudců. Výsledek podané zásahové žaloby může mít několik podob. Pokud je zásahové žalobě vyhověno, bude vydáno meritorní rozhodnutí a výrok takových rozhodnutí bude buď určovací či zakazovací (příkazovací).¹³⁴

Domáhal-li se žalobce zásahovou žalobou určení, že zásah je nezákonný, je pro její důvodnost potřebné, aby došlo ke kumulativnímu naplnění pětice podmínek aktivní legitimace. Domáhal-li se však žalobce žalobou, aby byl nezákonný zásah zastaven, jeho důsledky nebo je-li hrozba z jeho opakování, i zde bude potřebné kromě kumulativního naplnění pětice podmínek rovněž naplnit podmínku šestou a prokázat, že takový zásah trvá, jeho důsledky trvají nebo je zde hrozba z jeho opakování. Je-li za takový trvalý zásah, či důsledky z jeho trvání nebo hrozbu z jeho opakování odpovědná obecní policie, bude obci, jakožto nadřízenému orgánu, výrokem uložen zákaz v jejich dalším pokračování a příkaz k obnovení stavu před zásahem.¹³⁵

Pokud se však účastník řízení neztotožní s výsledným rozsudkem krajského soudu, je oprávněn podat proti takovému rozhodnutí kasační stížnost či návrh na obnovu řízení.¹³⁶

3.4 Ústavní stížnost

Ústavní stížnost je další právní prostředek, prostřednictvím něhož je možné se domáhat ochrany před nezákonným zásahem ze strany obecní policie. Tímto právním prostředkem je možné napadnout pravomocné rozhodnutí či jiný zásah učiněný ze strany orgánu veřejné moci, jímž bylo zasaženo do ústavně zaručených práv a svobod stěžovatele.¹³⁷ „*Za zásah je považováno takové jednání, kterým se konkrétní subjektivní práva (právo) někoho jiného proti*

¹³¹ KÜHN, Zdeněk a kol. *Soudní řád správní: komentář*, (§ 84 SŘS).

¹³² Srov. § 84 odst. 2 SŘS.

¹³³ Srov. § 7 odst. 1 a 2 SŘS.

¹³⁴ JIRÁSEK: *Soudní řád správní...*, (§ 87 SŘS).

¹³⁵ Tamtéž.

¹³⁶ Tamtéž.

¹³⁷ Srov. čl. 87 odst. 1 písm. d) ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

jeho vůli určitým způsobem omezují.“¹³⁸ Nyní má ústavní soudnictví tzv. subsidiární postavení, tedy je možné se domáhat ochrany u Ústavního soudu až po vyčerpání všech ochranných prostředků nabízených zákonem.¹³⁹

Ústavní soud ve svém usnesení vymezil, že je ústavní stížnost „...*primárně koncipována jako procesní prostředek k ochraně ústavně zaručených subjektivních veřejných základních práv a svobod. To znamená, že ústavní stížností zásadně disponuje toliko stěžovatel, který tvrdí, že protiústavním zásahem orgánu veřejné moci bylo porušeno některé jeho ústavně zaručené základní právo nebo svoboda.*“¹⁴⁰ Ústavní stížnost je možné stěžovatelem uplatnit ve lhůtě do dvou měsíců ode dne, kdy mu bylo doručeno rozhodnutí posledního zákonem poskytnutého procesního prostředku. Pokud však takového prostředku není, je možné ji uplatnit do 2 měsíců ode dne, kdy bylo stěžovateli o zásahu známo, nejpозději však do jednoho roku ode dne učinění zásahu.¹⁴¹ Návrh stížnosti musí obsahovat jednak obecné náležitosti, a to, že by měl být podán v písemné podobě, opět z něho musí být zjevné čeho se týká, co sleduje, čeho chce navrhovatel stížností dosáhnout, rovněž musí navrhovatel ve stížnosti uvést údaje o své osobě, taktéž ho musí podepsat a datovat. V návrhu musí vylíčit skutečnosti rozhodné pro posouzení situace, označit důkazy a návrh předložit v potřebném počtu stejnopisů. Návrh musí rovněž obsahovat zvláštní náležitosti, a to tvrzení stěžovatele, že jim bylo v důsledku rozhodnutí, opatření či jiného zásahu zasaženo do jeho ústavně zaručených práv a svobod. Kromě toho je navrhovatel povinen opatřit návrh kopií rozhodnutí posledního zákonem vymezeného procesního prostředku, který bude součástí řízení.¹⁴² Takové řízení však nepodléhá soudnímu poplatku.¹⁴³

Řízení před Ústavním soudem o ústavní stížnosti probíhá mezi stěžovatelem a orgánem, který vydal napadené rozhodnutí, opatření či se dopustil jiného zásahu do ústavně zaručených práv a svobod.¹⁴⁴ V rámci rozhodování je Ústavní soud vázán pouze ústavním pořádkem a nezabývá se tak např. případným porušením zákona. Taktéž není vázán skutkovým zjištěním, které bylo učiněno orgány v předchozích řízeních a nepřisluší mu ani přehodnocovat již dříve učiněná dokazování.¹⁴⁵ Takové přehodnocení dokazování, dle nálezu Ústavního soudu „*může (a musí) tak ale učinit, pokud dospěje k závěru, že došlo k extrémnímu nesouladu mezi*

¹³⁸ SLÁDEČEK: *Obecné správní právo*, s. 387.

¹³⁹ FILIP, Jan. In: FILIP, Jan (ed). *Zákon o Ústavním soudu: Komentář*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2007, s. 553-554 (§ 75 ZÚS).

¹⁴⁰ usnesení Ústavního soudu ze dne 9. ledna 2002, sp. zn. I. ÚS 264/01.

¹⁴¹ SLÁDEČEK: *Obecné správní právo*, s. 387-388.

¹⁴² ŠIMÍČEK: *Zákon o Ústavním soudu...*, s. 493-494 (§ 72 ZÚS).

¹⁴³ Srov. § 62 odst. 1 ZÚS.

¹⁴⁴ ŠIMÍČEK: *Zákon o Ústavním soudu...*, s. 604-606 (§ 76 ZÚS).

¹⁴⁵ Tamtéž, s. 634-635 (§ 81 ZÚS).

*skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé.*¹⁴⁶

V řízení o ústavní stížnosti může Ústavní soud nálezem meritorně rozhodnout tak, že stížnosti zcela vyhoví, zcela jí zamítne, anebo jí vyhoví či zamítne zčásti. Druhý způsob představuje vydání usnesení, jimž může takovou stížnost odmítnout. Spatří-li Ústavní soud porušení práva nebo svobody zaručené na ústavní úrovni, návrhu vyhoví a ve výrokové části bude povinen vymezit takovéto porušené právo či svobodu, společně s příslušným ustanovením ústavního zákona, jež bylo porušeno a taktéž vymezit zásah, jimž k takovému porušení došlo.¹⁴⁷ Pokud je takovou ústavní stížností napadené pravomocné rozhodnutí, vyhovujícím nálezem se zruší a uplatní se tak princip kasace. Pokud však bude ústavní stížností napaden jiný zásah, ústavní soud zakáže v pokračování jiného zásahu a bude-li to možné přikáže obnovit stav před zásahem. V takovém případě se pak uplatní princip imperativní.¹⁴⁸

3.5 Podnět k Veřejnému ochránci práv

Podání podnětu k Veřejnému ochránci práv je dalším právním prostředkem, prostřednictvím něhož je osobě umožněno domáhat se nejen ochrany před nezákonnými zásahy ze strany obecní policie. Instituce Veřejného ochránce práv (dále jen „ochránce“), jež je českou verzí tzv. ombudsmana, byla ustanovena zákonem č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZVOP“).¹⁴⁹ *„Ombudsmana pak můžeme z pohledu současných poznatků zhruba obecně charakterizovat jako nezávislou a nestrannou osobu volenou parlamentem, která na základě stížností nebo z vlastní iniciativy a poměrně neformálně šetří namítanou protiprávnost nebo jiná pochybení v jednání (včetně eventuální nečinnosti) veřejné správy.*¹⁵⁰ Dle V. Sládečka je Veřejný ochránce práv doplňkovou institucí ve vztahu k jiným ochranným systémům.¹⁵¹ Také dle V. Sládečka: *„Veřejný ochránce práv by se tedy měl zabývat posuzováním chyb a správností postupů správních úřadů i z jiných hledisek než ryze právních.*¹⁵² Na základě výsledného šetření je oprávněn vydávat doporučení pro správný chod úřadů.¹⁵³

Ochránce provádí šetření na základě podaného podnětu či z vlastní iniciativy. Podnět, který lze učinit jednak v písemné formě, ale taktéž ústně do protokolu nepodléhá poplatku

¹⁴⁶ nález Ústavního soudu ze dne 13. listopadu 2018, sp. zn. I. ÚS 1491/17-2, bod 13.

¹⁴⁷ SLÁDEČEK: *Obecné správní právo*, s. 389-390.

¹⁴⁸ Tamtéž, s. 390.

¹⁴⁹ Tamtéž, s. 407-408.

¹⁵⁰ Tamtéž, s. 407.

¹⁵¹ SLÁDEČEK: *Obecné správní právo*, s. 410.

¹⁵² Tamtéž, s. 409.

¹⁵³ Tamtéž.

a musí obsahovat určité náležitosti. V návrhu je tedy osoba činící podání povinna uvést údaje o své osobě, případně údaje o osobě a úřadu, jichž se podání týká, vymezit podstatné okolnosti případu, sdělit, zdali se věc již nacházela v působnosti jiného státního orgánu a případně uvést jeho výsledek, přiložit doklad o neúspěšném pokusu vyzvat úřad k nápravě a případně připojit stejnopis rozhodnutí, pokud je předmětem takového návrhu.¹⁵⁴

Po přijetí podnětu ochráncem je posuzováno, zda napadený případ náleží do jeho působnosti a zda se daná věc týká osoby, jež návrh podala. Pokud tomu tak není, ochránce podnět obligatorně odloží, a tudíž se jím nebude nadále zabývat. Pokud však podnět trpí jinými zákonem vymezenými vadami, je ochránce oprávněn uplatnit diskreční pravomoc, tedy zváží, zda podnět odloží či šetření i přes vady zahájí.¹⁵⁵ V případě výkonu činností obecní policie, je ochránce oprávněn zasáhnout pouze za předpokladu, že napadený případ spadá do výkonu v rámci přenesené působnosti obce. Pokud navrhovatel namítá výkon obecní policie v rámci samostatné působnosti, je ombudsman oprávněn zasáhnout pouze nepřímo, a to pouhým prověřením stížnosti jež směřovala starostovi, popř. prověřením, zdali krajský úřad, vůči němuž směřovala žádost o přešetření takové podané stížnosti, nepochybil.¹⁵⁶ Pokud by však byl učiněn zásah v rámci výkonu přenesené působnosti, informuje ochránce písemně stěžovatele o zahájeném šetření a taktéž mu sdělí informace o jeho následném postupu.¹⁵⁷

Proces šetření spočívá ve sběru dokumentů a faktů za součinnosti úřadů. Ochránce je také oprávněn vykonávat i místní šetření. Po procesu šetření uvede své závěry, ke kterým dospěl a také právní názor ve Zprávě o výsledku šetření, kterou následně zašle jednak stěžovateli, ale taktéž i úřadům, jež byly v rámci šetření prověřeny.¹⁵⁸ Pokud ochránce dojde ke zjištění, že úřad po právní stránce ani jiné nepochybil, vyrozumí o svém zjištění stěžovatele a úřad. O zjištěném pochybení ochránce úřad informuje a vybídne ho, aby mu ve lhůtě 30 dnů sdělil, zda a jakým způsobem hodlá stav napravit. Za předpokladu, že úřad nápravu ve stanovené lhůtě nevykoná, ochránce sepiše závěrečné stanovisko, v němž budou taktéž obsažena vhodná opatření k nápravě mající doporučující charakter. Závěrečné stanovisko zašle stěžovateli a úřadu, jehož ve 30denní lhůtě požádá o vyjádření se k němu. Pokud je však úřad i nadále nečinný ochránce se spojí s jeho nadřízeným úřadem a požádá ho o zjednání nápravy, případně

---

¹⁵⁴ Srov. § 9, §10 odst. 1 a 3, § 11 odst. 1 a 2 ZVOP.

¹⁵⁵ SLÁDEČEK: *Obecné správní právo*, s. 415-416.

¹⁵⁶ Policie: Co dělá obecní (městská) policie? Ombudsman - veřejný ochránce práv: Státní správa a samospráva [online]. Kancelář veřejného ochránce práv, 2021 [cit. 15. dubna 2021]. Dostupné v PDF z: <<https://www.ochrance.cz/situace/statni-sprava-a-samosprava/>>.

¹⁵⁷ § 14 ZVOP.

¹⁵⁸ Jak probíhá šetření? Ombudsman - veřejný ochránce práv [online]. Kancelář veřejného ochránce práv, 2021 [cit. 15. dubna 2021]. Dostupné z: <<https://www.ochrance.cz/info/setreni/>>.

může daný případ mediálně zveřejnit. Pokud ani nadřízený úřad nezjedná nápravu, ochránce předloží zprávu Poslanecké sněmovně.¹⁵⁹

Z případu, jež se vztahují k působnosti obecní policie, se ochránce vyjádřil např. k podanému podnětu, ve kterém stěžovatelka namítala nezákonnosti postupu obecní policie v blokovém řízení, v jehož důsledku jí byla udělena pokuta za přestupek, z důvodu, že nezastavila své motorové vozidlo na signál „*Stůj!*“. Proti pokutě podala stěžovatelka podnět ke Krajskému úřadu Královehradeckého kraje, ten však její námitky neshledal jako důvodné. Ochránce se však případem zabýval a za součinnosti Krajského úřadu Královehradeckého kraje a Ministerstva dopravy zjistil, že obecní policie není věcně příslušná pro projednání a sankcionování právě takového přestupku. Po šetření uvedl, že se Krajský úřad i Ministerstvo dopravy dopustily pochybení.¹⁶⁰

Další situací je postup orgánu sociálněprávní ochrany dětí Městského úřadu Litvínov (dále OSPOD), jež prováděl šetření v rodinách, a to ve večerních hodinách za přítomnosti městské policie a médií. Zaměřím se primárně na městskou policii. V tomto ohledu zahájil šetření ochránce z vlastní iniciativy. Ochránci byla poskytnuta součinnost ze strany Městského úřadu Litvínov, Ministerstva práce a sociálních věcí, městské policie města a advokáta. Městský úřad sdělil, že přítomnost strážníků zajišťovala sociálním pracovním pocit bezpečí a na jejich žádost testovali přítomnost alkoholu či jiných návykových látek v těle rodičů s jejich souhlasem. V případě nesouhlasu s testováním jim však bylo sděleno, že se na ně bude nahlížet, jako by byli pod vlivem návykových látek. Městský úřad však v průběhu šetření informoval ochránce o opatřeních, jež přijal k nápravě. Ve vztahu k účasti městské policie se ochránce vyjádřil tak, že jejich přítomnost nesmí být automatická a vstup do domácnosti se musí zakládat na relevantním důvodu. Taktéž uvedl, že přítomnost strážníků v rodinách, u kterých bylo provádělo testování, vnímá jako velký zásah do soukromého a rodinného života. Ochránce následně představil způsob, jakým by OSPOD mohl nadále v takových rodinách postupovat. Po následném šetření uvedl, že se Městský úřad Litvínov dopustil pochybení.¹⁶¹

3.6 Stížnost k Evropskému soudu pro lidská práva

Dalším prostředkem, kterým se lze domáhat ochrany před nezákonnými zásahy ze strany obecní policie je podání stížnosti k mezinárodnímu Evropskému soudu pro lidská práva

---

¹⁵⁹ SLÁDEČEK: *Obecné správní právo*, s. 416-417.

¹⁶⁰ Dopravní přestupky: 1233/2011/VOP [online]. Evidence stanovisek ombudsmana - vyhledávání. 12. 05. 2011 [cit. 15. dubna 2021]. Dostupné z: <<https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/3164>>.

¹⁶¹ Činnost orgánů sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD): 5940/2013/VOP [online]. Evidence stanovisek ombudsmana - vyhledávání. 05. 06. 2015 [cit. 15. dubna 2021]. Dostupné z: <<https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/3010>>.

ve Štrasburku.¹⁶² Stížností lze napadnout porušené právo či svobodu, jež zaručuje Úmluva o ochraně lidských práv a svobod nebo její Protokoly.¹⁶³ Prostřednictvím takové stížnosti se lze domáhat nároku na spravedlivé zadostiučinění.¹⁶⁴ Nicméně na vnitrostátní úrovni, jak již bylo zmíněno dříve, lze taktéž žádat náhradu škody či nemajetkové újmy nebo omluvy, a to např. prostřednictvím žádosti o náhradu škody podle OdpŠk.¹⁶⁵

Podání tzv. individuální stížnosti, může učinit pouze osoba, která byla státem přímo zkrácena na svých právech či svobodách, a musí tak učinit ve stanovené lhůtě, tedy do 6 měsíců od pravomocného rozhodnutí soudu nejvyšší instance. V případě nepodání stížnosti ve stanovené lhůtě nebude taková stížnost přijata. Osoba stěžovatele může prostřednictvím stížností napadat přímo stát nebo čin či opomenutí, jež bylo vykonané orgánem veřejné správy, případně státem. Její podání je však možné až po vyčerpání všech vnitrostátních opravných prostředků ochrany nabízené státem. Stížnost se podává v písemné podobě na předepsaném formuláři a zasílá se prostřednictvím pošty na adresu Evropského soudu pro lidská práva. Formulář by měl být vyplněn v úředním jazyce soudu nebo v oficiálním jazyce jednoho ze států, jež přijaly sdělení č. 209/1992 Sb., o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „EÚLP“).¹⁶⁶

V řízení je v prvním bodě posuzováno, zda byly naplněny náležitosti stížnosti, taktéž, zda lze námitky uvedené ve stížnosti stěžovatelem prohlásit za přijatelné. V případě kladného stanoviska jsou vyzvány strany, tedy stěžovatel a dotčený stát a je jim navržena varianta urovnání sporu tzv. smírem. Pokud však ke smíru nedojde, Evropský soud pro lidská práva přezkoumá stížnost meritorně a vydá rozhodnutí, ve kterém stanoví, zda došlo k porušení práva garantovaného EÚLP. Evropský soud taktéž může dotčené osobě přiznat „spravedlivé zadostiučinění“.¹⁶⁷ Stane se tak v důsledku porušení EÚLP či Protokolu a za předpokladu, že vnitrostátní právo dotčeného státu přiznává pouze náhradu částečnou.¹⁶⁸ Formou peněžního

---

¹⁶² Documents: Questions and Answers (Czech) - Otázky a Odpovědi [online]. European Court of Human Rights. 5. května 2013 [cit. 15. dubna 2021]. Dostupné v PDF z: <https://www.echr.coe.int/Documents/Questions_Answers_CES.pdf>, s. 3.

¹⁶³ Tamtéž, s. 4.

¹⁶⁴ Tamtéž, s. 11.

¹⁶⁵ MSp - tiskový odbor. Rozhovor: Z Prahy do Štrasburku a zpět [online]. Právní prostor. 29. července 2014 [cit. 15. dubna 2021]. Dostupné z: <<https://www.pravniprostor.cz/clanky/mezinarodni-a-evropske-pravo/z-prahy-do-strasburku-a-zpet>>.

¹⁶⁶ Documents: Questions and Answers (Czech) - Otázky a Odpovědi [online]. European Court of Human Rights. 5. května 2013 [cit. 15. dubna 2021]. Dostupné v PDF z: <https://www.echr.coe.int/Documents/Questions_Answers_CES.pdf>, s. 6-8.

¹⁶⁷ Tamtéž, s. 10.

¹⁶⁸ Čl. 41 EÚLP.

spravedlivého zadostiučinění může dojít k náhradě majetkové škody, nemajetkové újmy či k náhradě nákladů řízení.¹⁶⁹ V rámci náhrady se však uplatní zásada restitutio in integrum, „*tedy v jaké situaci by se stěžovatel nacházel, pokud by k porušení nedošlo.*“¹⁷⁰ Pro stanovení následné výše zadostiučinění vytvořil Nejvyšší soud Metodiku k odškodňování nemajetkové újmy na zdraví, která má doporučující charakter pro stanovení výše zadostiučinění.¹⁷¹

---

¹⁶⁹ CCBE PŘÍRUČKA PRO ADVOKÁTY PODÁVAJÍCÍ STÍŽNOST K EVROPSKÉMU SOUDU PRO LIDSKÁ PRÁVA V ČESKÉM JAZYCE [online]. Česká advokátní komora. 2020 [cit. 15. dubna 2021]. Dostupné v PDF z: <<https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=24075>>, s. 12.

¹⁷⁰ Tamtéž.

¹⁷¹ Rozhodovací činnost: Metodika k § 2958 o.z [online]. Nejvyšší soud. 14. dubna 2014 [cit. 15. dubna 2021]. Dostupné v PDF z: <https://nsoud.cz/Judikatura/ns_web.nsf/Edit/Rozhodovacicinnost>.

Závěr

V úvodu své bakalářské práce jsem si stanovila tři výzkumné otázky, na které jsem se během svého vědeckého zkoumání snažila nalézt odpovědi.

První výzkumnou byla otázka, zdali poslední provedená novela zákona k zákonu č. 553/1991 Sb., o obecní policii výrazně přispěla k upevnění postavení strážníků. V rámci studia novely zákona a důvodové zprávy k této novele jsem se snažila porovnat stav právní úpravy před učiněnou novelou a po ní, a zjištěné poznatky představit ve druhé kapitole bakalářské práce. Po ukončeném zkoumání jsem dospěla k názoru, že poslední provedená novela výrazným způsobem ovlivnila a posílila právní postavení strážníků.

Druhou výzkumnou otázkou bylo, jaké strážníkem provedené jednání naplňuje podstatu nezákonného zásahu. Odpověď na tuto otázku jsem se snažila najít jak v rámci povinností, jež je strážník povinen v souladu se zákonem naplňovat, tak v rámci zásady zákonnosti. Dospěla jsem k názoru, že zásah ztrácí svou zákonnou podstatu v případě, když je učiněn nad míru nezbytnou, taktéž za předpokladu neuplatnění zásady subsidiarity v souvislosti s volbou přiměřeného prostředku a při nesprávném užití zásady iniciativy. Jednání strážníka je rovněž nezákonné, pokud neprokáže svou pravomoc k výkonu zásahu, nemá pro takový zásah zákonem stanovené oprávnění a učiněný zásah není učiněn v souladu s právní úpravou.

Třetí výzkumnou otázkou je, zdali je odpovědnost z nezákonných zásahů přičítána strážníkovi obecní policie. Na základě zkoumaných prostředků právní ochrany jsem došla k závěru, že odpovědnost za jednání strážníků obecní policie nese příslušná obec, jež obecní policii zřídila. Je tomu tak z důvodu chybějící právní subjektivity obecní policie jako orgánu obce. Jelikož jsou strážníci zaměstnanci příslušné obce, může jim být za nezákonné jednání uložen postih v souladu se ZPr. Pokud se však strážník dopustí takového jednání, jež nebude přičitatelné výkonu jeho práce, bude za své jednání zodpovídat sám.

Ve své bakalářské práci jsem se převážně zabývala zkoumáním prostředků právní ochrany před zásahy obecní policie. Cílem mé práce bylo předložit komplexní přehled prostředků, prostřednictvím nichž je možné se bránit vůči nezákonným zásahům ze strany obecní policie. Tento cíl jsem dle mého mínění splnila. V rámci zkoumání jsem dospěla k názoru, že právní řád České republiky nabízí značné a dle mého názoru dostačující množství takových prostředků. Problém však nastává v případě jejich aplikace. Za účelem výběru vhodného prostředku právní ochrany je potřebné si ujasnit, jaké jednání jím má být napadeno.

Mírnější formu prostředku právní ochrany, kterým se lze proti nezákonným zásahům bránit, má stížnost, kterou je možné uplatnit dle pravidel pro přijímání a vyřizování petic

a stížností příslušné obce nebo dle správního řádu. Pokud se však tyto prostředky budou jevit jako nedostačující, přichází v úvahu podání civilní či zásahové žaloby. V rámci civilního soudnictví lze napadnout neslušné jednání strážníka obecní policie, které mu však bude přičítáno, jako by jednal v postavení osoby soukromé. Taktéž lze prostřednictvím civilní žaloby žádat o náhradu škody, nemajetkové újmy či omluvy, a to po obci, která je za jednání svých orgánů odpovědná, případně po státu. Správní soudnictví taktéž nabízí prostředek právní ochrany, a to zásahovou žalobu, kterou lze napadnout nezákonné jednání konané v rámci vrchnostenské veřejné správy. Je možné jí však uplatnit až po vyčerpání řádných prostředků nabízených zákonem a za předpokladu, že na danou situaci nelze uplatnit jinou správní žalobu. V rámci ústavního soudnictví je možné se chránit prostřednictvím ústavní stížnosti, kterou je však možné uplatnit až po vyčerpání všech právních prostředků nabízených zákonem, a za předpokladu, že bylo např. vlivem pravomocného rozhodnutí zasaženo do ústavně zaručeného práva či svobody. Dalším prostředkem právní ochrany je podání trestního oznámení, kterým lze napadnout nezákonné jednání mající znaky trestného činu. Kromě toho je možné podat podnět k Veřejnému ochránci práv, který se jím může zabývat, za předpokladu, že se daný případ bude nacházet v rámci jeho působnosti. V případě zjištěného pochybení je Veřejný ochránce práv oprávněn vyzvat úřad ke sjednání nápravy a předat mu určitá doporučení či podněty k přijetí opatření k nápravě. Dalším prostředkem, prostřednictvím něhož je možné se domáhat ochrany, je podání stížnosti k Evropskému soudu pro lidská práva. Takové podání může učinit osoba, která byla přímo zkrácena na svých právech či svobodách, zaručených Úmluvou o ochraně základních práv a svobod nebo jejími Protokoly a až po vyčerpání všech vnitrostátních opravných prostředků. V případě kladného rozhodnutí jí může být přiznáno i spravedlivé zadostiučinění. De lege ferenda by bylo možné uvažovat o zakotvení prostředků právní ochrany v ZOP. Pomocí příslušného ustanovení v ZOP by tak mohla být dotčená osoba prostřednictvím odkazu navedena na právní předpisy, které tyto prostředky poskytují. Takové zakotvení považují za podstatné z důvodu jejich nepřehlednosti a roztržitosti v mnoha právních předpisech. Taktéž bych doporučila novelu § 24 ZOP vymezující náhradu škody. I přes to, že má ZOP ve vztahu k OdpŠk zvláštní postavení, jeví se jeho právní úprava jako nedostatečně určitá a z jeho znění tak není jasné, podle jaké právní úpravy by měla dotčená osoba náhradu škody uplatnit.

Seznam použitých zdrojů

Monografie

- HÁJEK, Vladimír, MACEK, Pavel. *Obecní policie*. 1. vydání. Praha: Eurounion, 1995. 240 s.
- MACEK, Pavel, UHLÍŘ, Lubomír. *Dějiny obecních policií I*. 1. vydání. Praha: Police History, 2004. 215 s.
- FILIP, Jan a kol. *Zákon o Ústavním soudu: Komentář*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2007. 944 s.
- CANDIGLIOTA, Zuzana a kol. *Jak si počínat v kontaktu s policistou a strážníkem: policejní právo v otázkách a odpovědích*. Brno: Liga lidských práv, 2010, 247 s.
- SLÁDEČEK, Vladimír a kol. *Správní právo: zvláštní část: (vybrané kapitoly)*. 2. vydání. Praha: Leges, 2014, 496 s.
- VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014. 488 s.
- HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo. Obecná část*. 9. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2016. 600 s.
- BLAŽEK, Tomáš a kol. *Soudní řád správní – online komentář*. 3. aktualizace. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2016. Dostupné v Beck-online: <<https://www.beck-online.cz/bo/index.seam>>.
- VOJTEK, Petr, BIČÁK, Vít. *Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci. Komentář*. 4. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2017. 440 s.
- PRŮCHA, Petr. *Správní řád s poznámkami a judikaturou*. 3 aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. 520 s.
- ŠEBESTA, Patrik. *Zákon o obecní policii: Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Dostupné v ASPI: <<https://www.aspi.cz/>>.
- VETEŠNÍK, Pavel, JEMELKA, Luboš. *Zákon o obecní policii. Komentář*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, 464 s.
- JEMELKA, Luboš a kol. *Správní řád. Komentář*. 6. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019. 1048 s.
- KÜHN, Zdeněk. *Soudní řád správní: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Dostupné v ASPI: <<https://www.aspi.cz/>>.

- SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. 512 s.
- POTĚŠIL, Lukáš a kol. *Správní řád. Komentář*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2020. 920 s.

Právní předpisy

- sdělení č. 209/1992 Sb., o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících, ve znění pozdějších předpisů
- ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění zákona č. 279/1995 Sb., účinném ke dni 1. prosince 1995
- zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění zákona č. 380/2007 Sb., účinném ke dni 31. prosince 2007
- zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů

- zákon č. 311/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, a o změně některých dalších zákonů
- zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 274/2008 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 303/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 296/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony
- zákon č. 261/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška č. 418/2008 Sb., kterou se provádí zákon o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

Judikatura

- náleží Ústavního soudu ze dne 27. června 2001, sp. zn. Pl. ÚS 16/99
- náleží Ústavního soudu ze dne 13. listopadu 2018, sp. zn. I. ÚS 1491/17-2
- usnesení Ústavního soudu ze dne 9. ledna 2002, sp. zn. I. ÚS 264/01
- rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 5. října 2016, sp. zn. 30 Cdo 5661/2015
- rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. prosince 2004, č. j. 3 As 52/2003-278
- rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. března 2005, č. j. 2 Aps 1/2005-65
- rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. ledna 2008, č. j. 3 Aps 3/2006-54
- rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. května 2008, č. j. 4 Ans 9/2007-197
- rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. prosince 2010, č. j. 4 Aps 2/2010-44
- rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. září 2013, č. j. 4 As 75/2012-28
- rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. listopadu 2014, č. j. 6 As 1/2014-30

- rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. listopadu 2017, č. j. 7 As 155/2015-160
- usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 23. března 2005, č. j. 6 A 25/2002-42

Periodika

- HALML, František. *Nečinnost a nezákonný zásah ve veřejné správě - rozdílné kategorie, či nikoliv?* Časopis pro právní vědu a praxi, 2019, roč. 27, č. 1, s. 95-113 <<https://www.beck-online.cz/bo/index.seam>>.
- MATES, Pavel. *Poznámky k novele zákona o obecní policii.* Trestněprávní revue, 2008, roč. 7, č. 9, s. 274-276. Dostupné v Beck-online: <<https://www.beck-online.cz/bo/index.seam>>.
- MATES, Pavel. *Postavení a úkoly obecní policie po novele.* Trestněprávní revue, 2002, roč. 1, č. 12, s. 357. Dostupné v Beck-online: <<https://www.beck-online.cz/bo/index.seam>>.

Internetové zdroje

- Úvod do problematiky obecní (městské) policie: Stížnosti v oblasti obecní policie [online]. Ministerstvo vnitra České republiky. 2021 [cit. 15. dubna 2021]. Dostupné z: <<https://www.mvcr.cz/clanek/uvod-do-problematiky-obecni-mestske-policie.aspx?q=Y2hudW09MTA%3d>>.
- ZÁRYBNICKÝ, Lukáš. *Zákonný režim vyřizování stížností směřujících proti obci* [online]. Epravo.cz: články. 5. listopadu 2015 [cit. 15. dubna 2021]. Dostupné z: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/zakonny-rezim-vyrizovani-stiznosti-smerujicich-proti-obci-99355.html>>.
- Sněmovní tisk 550/0, část č. 1/4 Novela z. o obecní policii: Návrh zákona včetně důvodové zprávy [online]. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky: Sněmovní tisky. 16. července 2019 [cit. 15. dubna 2021]. Dostupné z: <<https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=550&CT1=0>>.
- Předpis 553/1991 Sb.: 416 Vládní návrh zákona České národní rady o obecní policii [online]. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. 9. 11. 1991 [cit. 15. dubna 2021]. Dostupné z: <<https://www.psp.cz/sqw/text/sbirka.sqw?cz=553&r=1991>>.
- ŽALOBA: Civilní žaloba [online]. Liga lidských práv: Jak se můžete bránit. 2016 [cit. 15. dubna 2021]. Dostupné z: <<https://llp.cz/ferove-vysetrovani/jak-se-muzete-branit/>>.

- Policie: Co dělá obecní (městská) policie? Ombudsman - veřejný ochránce práv: Státní správa a samospráva [online]. Kancelář veřejného ochránce práv, 2021 [cit. 15. dubna 2021]. Dostupné v PDF z: <<https://www.ochrance.cz/situace/statni-sprava-a-samosprava/>>.
- Jak probíhá šetření? Ombudsman - veřejný ochránce práv [online]. Kancelář veřejného ochránce práv, 2021 [cit. 15. dubna 2021]. Dostupné z: <<https://www.ochrance.cz/info/setreni/>>.
- Dopravní přestupky: 1233/2011/VOP [online]. Evidence stanovisek ombudsmana - vyhledávání. 12. 05. 2011 [cit. 15. dubna 2021]. Dostupné z: <<https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/3164>>.
- Činnost orgánů sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD): 5940/2013/VOP [online]. Evidence stanovisek ombudsmana - vyhledávání. 05. 06. 2015 [cit. 15. dubna 2021]. Dostupné z: <<https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/3010>>.
- Documents: Questions and Answers (Czech) - Otázky a Odpovědi [online]. European Court of Human Rights. 5. května 2013 [cit. 15. dubna 2021]. Dostupné v PDF z: <https://www.echr.coe.int/Documents/Questions_Answers_CES.pdf>.
- MSp - tiskový odbor. *Rozhovor: Z Prahy do Štrasburku a zpět* [online]. Právní prostor. 29. července 2014 [cit. 15. dubna 2021]. Dostupné z: <<https://www.pravniprostor.cz/clanky/mezinarodni-a-evropske-pravo/z-prahy-do-strasburku-a-zpet>>.
- CCBE PŘÍRUČKA PRO ADVOKÁTY PODÁVAJÍCÍ STÍŽNOST K EVROPSKÉMU SOUDU PRO LIDSKÁ PRÁVA V ČESKÉM JAZYCE [online]. Česká advokátní komora. 2020 [cit. 15. dubna 2021]. Dostupné v PDF z: <<https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=24075>>.
- Rozhodovací činnost: Metodika k § 2958 o.z [online]. Nejvyšší soud. 14. dubna 2014 [cit. 15. dubna 2021]. Dostupné v PDF z: <https://nsoud.cz/Judikatura/ns_web.nsf/Edit/Rozhodovacicinnost>.

Shrnutí

Tato bakalářská práce se věnuje problematice prostředků právní ochrany, jejichž prostřednictvím se lze chránit před zásahy obecní policie. Zaměřuje se převážně na provázanost a posloupnost jednotlivých prostředků právní ochrany a jejich uplatnění v praxi. Cílem této práce je nalézt a předat ucelený přehled prostředků právní ochrany z důvodu jejich roztržitosti v mnoha právních předpisech.

Bakalářská práce je rozdělena do tří kapitol a značného množství podkapitol vztahujících se k danému tématu. Počátek této práce je věnován historickému vývoji právní úpravy obecní policie po roce 1989 a postavení a působnosti obecní policie v rámci zákona. Následná kapitola se již podrobněji zaměřuje na postavení strážníka obecní policie, taktéž na jeho oprávnění a povinnosti v souladu s poslední učiněnou novelou zákona a zabývá se zákonností zásahu. Poslední kapitola se věnuje podrobnému rozboru a zkoumání prostředků právní ochrany a jejich uplatnění v praxi.

Summary

This bachelor's thesis analyses the means of legal protection through which one can defend himself against interference of municipal police. It mainly aims on interconnection and succession of individual means of the legal protection and their application in practice. The regulation of the means of legal protection is fragmentedated in number of legal acts. Therefore, the goal of this thesis, is to find a comprehensive overview of them and present this information to a reader.

The thesis is divided into three chapters and substantial number of subchapters relating to the topic of municipal police interference and the means of protection against them. The beginning of the thesis is devoted to the presentation of the historical development of the legal regulation of the municipal police after the year of 1989, as well as the position and competence of the municipal police within the law. In the following chapter, the position of the municipal police officer is defined in detail. Moreover, this chapter defines the rights and duties of municipal police officers in accordance with the last amendment to the Municipal Police Act. It analyses the lawfulness of employed police interference as well. The last chapter is devoted to detailed analysis and research of the means of legal protection of the practice of the courts and even out-of-court practice.

Klíčová slova

Obecní policie, strážník obecní policie, oprávnění a povinnosti, nezákonný zásah, prostředky právní ochrany, stížnost, žaloba, stížnost k Evropskému soudu pro lidská práva.

Key words

Municipal police, municipal police officer, rights and duties, unlawful interference, means of legal protection, complaint, action, application to the European Court of Human Rights.